

ŠALEŠKI RUDAR

CASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«, GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK LJUBAN NARAKS

TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVZ

26. januar 1967 — LETO III. ST. 2 (42)

CENA 30 NOVIH PAR ALI 30 STARIH DIN

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

BRALCI, POZOR Anketa

Nagrade za tiste, ki bodo izpolnili anketo so že določene. Vsega skupaj bo deset nagrad v skupnem znesku 81.000 starih dinarjev.

Pet nagrad bomo izžrebali (15 tisoč, 12 tisoč, 10 tisoč, 8 tisoč in 5 tisoč). Vsaka anketa bo namreč imela kupon. Možnost, da bo izžreban bo imel vsak, ki bo anketo izpolnil in oddal.

Drugi pet nagrad je namenjenih za najboljše predloge (10 tisoč, 8 tisoč, 6 tisoč, 4 tisoč in 3 tisoč).

ČE BOSTE ANKETO IZPOLNILI IN ODPOSILILI, BOSTE IMELI DVOJNO MOŽNOST, DA DOBITE NAGRADO. HKRATI BOSTE S TEM POMAGALI IZPOLNITI IN IZBOLJSATI NAŠ CASOPIS.

Anketa bo priložena eni naslednjih števil Šaleškega rudarja. V vašem interesu je, da odločate o tem kakšen naj bo v bodoče izgled našega lokalnega časopisa. Zato anketo zagotovo izpolnite in oddajte!

V večjih podjetjih bodo pri vratarjih zbiralne skrinjice za oddajanje anket. Ostali jih boste odposlali po pošti in sicer na naše stroške.

Zato tudi današnje številko Šaleškega rudarja dobro preglejte in ocenite! Ocenite, kaj vam je všeč in kaj vam ni všeč! Razmislite česa v našem časopisu pogrešate! Ocenite česa je preveč. Tako boste lahko v anketi dali predloge.

Ne pozabite:

Najboljši predlogi bodo ngarajeni!

Mladina ni pasivna

Seminar o delu in problematiki mladinskih aktivov v občini

V soboto in nedeljo 14. in 15. januarja je bilo v domu počitniške zveze Velenje posvetovanje vseh predsednikov, sekretarjev in blagajnikov mladinskih aktivov v občini Velenje. Sklicatelj tega seminarja je bil občinski komite ZMS Velenje, ki si je posebno opirajoč na delo zadnje občinske letne konference zastavil nalogo s pomočjo tudi takšnih oblik povezovanja in komuniciranja z mladinskimi aktivni, poživeti organizirano delo mladih.

Namen tega seminarja je bil v prvem delu, to je v soboto, posvetiti pozornost vprašanjem dela mladinskih aktivov za letošnje leto naploh, posebno o organizacijskih vprašanjih, o problematiki kadrov v mladinskih aktivih, o težavah s katerimi se posamezni aktivisti srečujejo pri svojem delu itd. Udeleženci seminarja pa so precej pozornosti posvetili tudi vsem družbeno-političnim, ekonomskim in drugim problemom pri nas, posebno pa v velenjski komuni.

Posvet v nedeljo je potekal v pogovoru in izmenjavi mnenj s predstavniki družbeno političnih organizacij in skupščine občine Velenje.

OSEBNA ODGOVORNOST ČLANOV KOMITEJA

Seminarja se je udeležilo 42 mladinskih funkcionarjev iz 22 mladinskih aktivov. Udeležba, kakor tudi delo na seminarju, posebno prispevanje pri nakazovanju problematike, ki tare mladinske aktivne, je bila dobra, tako, da je seminar povsem uspel in splošna ugotovitev je bila, da mladinci pri svojem delu še rabi- jo takšnih oblik sodelovanja, kjer bi lahko izmenjavali mnenja in ugotovitve pri delu mladinskih aktivov in se spoznali z družbeno političnimi problemi.

Pobuda za organiziranje takšnega seminarja je bila občinska letna konferenca mladine, kjer je bila izražena potreba po čim večjem povezovanju mladinskih aktivov in njihovih predstavnikov pri delu med seboj, in pa še ugotovitve občinskega komiteja ZMS, da obstajajo pri nekaterih mladinskih aktivih določene težave pri delu, posebno pri delu vaških aktivov, ki jih je potrebno odpraviti, če se hoče pričakovati večja delavnost v tem letu.

Žal pa je bilo ugotovljeno, da se razen dveh izjem, seminarja niso udeležili predstavniki mladinskih aktivov na vasi.

Precejšen del prvega dela seminarja je bil posvečen določenim notranjim organizacijskim in funkcionalnim problemom mladinskih aktivov, posebno so se udeleženci dotaknili vprašanja finančnega poslovanja aktivov in pa iznašali napake, ki se pri tem pojavljajo. Poseben pomen je bil dan vprašanjem, ki se nanašajo na sodelovanje in povezovanje pri delu občinskega komiteja z mladinskimi aktivni, kjer je bilo ugotovljeno, da je takšne povezave še premalo in da bi bila lahko bolj konstruktivna. Prav tako je bilo prikazano dosedanje delo članov občin-

skega komiteja s kritičnimi pripombami, posebno na tiste mladince, ki so zadolženi za posamezne aktivne. Diskutanti so bili mnenja, da bi bilo potrebno naloge vsakega posameznega člana bolj konkretizirati in dati več poudarka na osebni odgovornosti.

Seminar je obravnaval tudi mno-

ga vprašanja v zvezi z delom mladine na šolah in se dotaknil posebnega vprašanja odnosov prosvetnih delavcev in vodstva šol do mladinskih organizacij, odnosa mladinskih aktivov in pionirskih organizacij na šoli, o sodelovanju in pomoči mladinskih organizacij pri realizaciji učnih uspehov itd.

PREMALO INICIATIVE OD MLADIH UPRAVLJALCEV

Samoupravljanje in sodelovanje mladih pri samoupravljanju v delovnih organizacijah je bil problem, ki

(Nadaljevanje na 2. strani)

Velenjski ribiči so zborovali

DOBER PRIJEM

SREDI JANUARJA SO IMELI RIBIČI IZ VELENJA OBČNI ZBOR. NA NJEM SO POROČALI PREDSEDNIK JOŽE GRABNER, TAJNIK STANKO PLANINC, BLAGAJNIK FRANC LAH, MLADINSKI REFERENT IVAN VOGLER IN PREDSEDNIK NADZORNEGA ODBORA IVAN MRVLJAK.

Preteklo leto so imeli velenjski ribiči več akcij. Tako so priredili družinsko in meddružinsko tekmovanje v lovu rib s plovcem. Skrbeli pa so tudi za družabno življenje. Odšli so na izlet ob Krko in na piknik v Kostanjevico. Posebno pa so skrbeli za nov ribji zarod, saj so stalno vlagali mladice krapovcev v jezera in jezera tudi redno čistili in nadzorovali.

Ribiško društvo ima 120 članov. Vsi skupaj so lani naložili 9621 različnih rib, skupne teže 1.078 kg. Največjo ribo — krapa je ujel ribič Jože Pačnik iz Velenja. Tehtala je 12 kg. Tudi mladinec iz velenjskega ribiškega društva je ujel 6 kg težko ščuko.

Ribiči so razpravljali na občnem zboru o nevarnostih, ki jih povzroča nihanje vode v času brsti. Ker se brstijo ribe pri rastlinah, ki so

ob obrežju jezer, kamor odlagajo ikre, te zaradi nihanja vode nimajo možnosti nadaljnjega razvoja. Ravno zaradi tega je naravni prirastek ribjega zaroda malenkosten. Za velenjska jezera je to velika škoda.

Lansko leto se je zaradi poplav porušil Glušičev jez. Jezero se je zaradi tega pri črpalki popolnoma izsušilo. Morali bodo napraviti prag preko Pake in ponovno speljati vodo v Marnovo jezero.

Sklenili so, da bodo redno čistili jezera, popravili most in mostna lovišča, vložili večje količine krapovcev in ščuk. Na ta način bodo omogočili ugodnejše pogoje za ribolov.

S turističnim društvom Velenje sodelujejo ribiči dobro. To jim je prispevalo 2.000 novih dinarjev. Njihova dejavnost pa je potrdil tudi rudniški odbor sindikata in jim dodelil 600 novih dinarjev.

M. V.

OBČNI ZBOR GASILSKEGA DRUŠTVA ŠMARTNO OB PAKI

RABIJO ŠE NEKAJ OPREME

V soboto, dne 14. januarja, so se v dvorani kmetijske zadruge Šmartno ob Paki zbrali člani in mladinci tamkajšnjega gasilskega društva na občni zbor. Poleg številnega članstva in mladine je bil na občnem zboru tudi predsednik občinske gasilske zveze Miloš Volk in predsednik

krajevne skupnosti Šmartno ob Paki Karl Napotnik.

Na občnem zboru so funkcionarji podali izčrpna poročila o delu, ki je bilo v preteklem letu dokaj plodno, z vzgojo kadrov in tekmovanjih, pri gašenju požarov, predvsem v tovarni usnja Šoštanj, kjer je njihova z lastnimi sredstvi nabavljena motorna brizgalna »Zigler« imela ognjen krst. Njihova aktivnost se je odražala tudi pri popravilu gasilskega doma in drugih akcijah. Društvo ima precejšnje število mladinc in mladincev, ki so vsestransko aktivni in delavni. Požarno-varnostno so pregledali vse objekte na njihovem področju, zato tudi niso imeli nobenega požara.

Za uspešnejše delo bi rabili še tlačne cevi in visoke škornje, da bi bili kos nalogam ob priliki poplav, ker ob vsakem visokem vodostaju poplavlja Paka v naselju Šmartno ob Paki. Ženski desetini pa so potrebne delovne obleke, da bi se lahko udeleževale skupnih nastopov in tekmovanj, katerih se radi tega niso mogle udeležiti v Karlovcu, kjer bi po svoji pripravljenosti in izurjenosti dosegle prav gotovo eno od prvih šestih mest.

Po končanem občnem zboru je novovoljeni predsednik društva Jože Podgoršek povabil vse prisotne na družabni sestanek, ki se je razvil v veselem razpoloženju s plesom in pesmijo pozno v noč.

M. V.

Napotnikova galerija za kulturni praznik

V spomin na moža in velikega umetnika pesniške besede se bodo te dni širom Slovenije zvrstile številne kulturne prireditve.

Osmi februar, dan Prešernove smrti, je naš kulturni praznik s ka-

Ante Trstenjak bo razstavljal od 8. februarja dalje v Napotnikovi galeriji. (Na sliki: avtoportret).

terim smo se oddolžili spomenu genija, ki je našo besedo oplemenitil z izredno umetniško vrednostjo.

Za ta velik dan bo svoj prispevek dala tudi Napotnikova galerija v Šoštanju. Pripravila bo razstavo, ki bo obsegala izbor iz retrospektivnega gradiva našega štajerskega slikarja Antea Trstenjaka iz Maribora.

Nestor štajerskih slikarjev 72-letni Ante Trstenjak je brez dvoma zelo pomembna osebnost v naši plejadi likovnih umetnikov.

MLADINA NI PASIVNA

(Nadaljevanje s 1. strani)

so mu udeleženci posvetili veliko pozornosti. Izraženo je bilo, da sicer mladi niso še v takšni meri zastopani v organih samoupravljanja v delovnih organizacijah in ne sodelujejo kakor bi lahko, da se mladi samoupravljajo konstruktivno vključujejo v delo samoupravnih organov, kljub temu pa je še vedno čutili premalo iniciative iz mladih vrst, da so mladinci mnogokrat nezainteresirani pri delu organov samoupravljanja, kar bi lahko bil vzrok ali v precejšnjem poznavanju obravnavane problematike dela organov, katerih člani so.

Vsi udeleženci so se strinjali, da bo potrebno v bodoče več pozornosti posvetiti temu problemu in pri tem doseči večje vključevanje mladine v delo samoupravnega mehanizma na vseh stopnjah.

SE VEDNO SE BRANIJO MLADIH USPOSOBLJENIH KADROV

Zaposlovanje je bilo vprašanje, ki se ga je dotaknil skoraj vsak udeleženec, vsak iz svojega zornega kota in s posebnim obelježjem tega tako perečega problema. Pri tem mladinci skoraj niso pustili ob strani dejstva, da obstaja še vedno razkorak — na eni strani določeno število nezaposlenih — na drugi strani pa nezadovoljna zasedba delovnih mest, posebno vodilnih.

V tej zvezi je bilo prav tako postavljeno vprašanje povsem nepravilne in neperspektivne kadrovske politike v mnogih delovnih organizacijah in gledanje vodstev, ki skušajo ostajati na svojih pozicijah in se še v tem času branijo novih, mladih kadrov z ustrezno izobrazbo. Splošno mnenje je bilo, da ne bi smela biti mladinska organizacija povsem pasivna do dejstva, da je od skupnega števila nezaposlenih v naši občini 50 odstotkov mladine in to takšne, ki še ni bila zaposlena.

Mnogo je bilo še problemov, ki so se jih udeleženci dotaknili, med njimi tudi vprašanje, zakaj ne obstaja v delovnih organizacijah večja povezanost med OÖZK in MA in z drugimi družbenimi organizacijami. Nakazani je bil tudi problem mladinskega prestopništva v občini Velenje in da naj bo delo vseh mladine v organizaciji usmerjeno tudi v to, da se odpravljajo anomalije med mladino. V tej zvezi pa je bilo kot nesporno ugotovljeno, da se mladina vse premalo poglobljeno posveča kulturni problematiki, v tej smeri sama premalo deluje in se samo pasivno zadovoljuje s sprejemanjem in to navadno le s plažo pri gledanju filmov, lahke in nedozorele glasbe, temu je vzrok predvsem, da je mnogo krat mladina prepuščena preveč sami sebi, se pri tem ne znajde, nihče pa ji ne daje potrebnih smernic za gojitev kulturne dejavnosti.

SPREMENITI VSEBINO DELA IN SKRIBETI ZA IDEJNO USMERJENOST

Med še drugo problematiko je bila nakazana problematika vpliva cerkve na mladino, posebno na vasi. To je bila ugotovitev, ki je vodila do misli, da bo potrebno zato bolj povezovati mlade vrste v mladinskih aktivih, pri delu dati več demokratičnosti, vnašati nove oblike dela in pri tem spreminjati tudi vsebino. Tako bo možno pritegniti ter zainteresirati mlade za delo v MA in jih odtegniti škodljivim in našim družbenim hotenjem nevarnim vplivom, ki jih v povečani obliki ustvarja delovanje Cerkve.

Ker je bila že na občinski letni konferenci mladine v Velenju izražena želja po občasni posvetova-

njih družbenopolitičnih skupnosti in z drugimi družbeno političnimi organizacijami, je občinski komitej ZMS povabil predstavnike teh organizacij. Tako je bil drugi dan posvetovanja posvečen razgovoru mladincev s predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Obravnavala so se mnoga aktualna vprašanja in med njimi so udeleženci seminarja največ pozornosti posvetili vprašanju organizacije in dela Zveze komunistov s posebnim ozirom na IV. in V. plenem CK ZKJ. Obravnavana so bila posebno vprašanja reorganizacije ZK, kadrovske politike z vključevanjem mladine v vrste komunistov, poleg tega pa so se obravnavala še vprašanja samoupravljanja, zaposlovanja in tekoča gospodarska in druga vprašanja v občini v zvezi s trenutnim stanjem premoženstva, uveljavljanja novih gospodarskih ukrepov po uvedbi gospodarske reforme itd.

VRSTE ZKS POMLAJEVATI

Pri obravnavanju kompleksne problematike v zvezi z delom in organizacijo ZK je bilo ugotovljeno, da v preteklih obdobjih nekateri komunisti niso bili vedno nosilci naprednih idej in da je bilo v vrstah komunistov tudi takšnih, ki so določeno družbeno problematiko vse preveč obravnavali s pozicij oblasti brez realnega in znanstvenega poglobljanja v stvarne probleme, ki jih je nakazoval naš družbeni razvoj. Posebej je bila poudarjena misel, da mora biti delo ZK kakor vsakega komuniste posebej dosledno usidrano v potrebah in čutilih družbenega razvoja in da mora biti vse delo, ki iz tega izhaja, argumentirano tako, da bo družbeno in razvojno ustrezalo. Glede na takšno spreminjeno vsebino dela v ZK in akcijskem programu, bo brez dvoma potrebno tudi prilagajati potrebne oblike dela, nedvomno pa jih vedno bolj približevati splošni javnosti in tako tudi v tej sredini bolj javnemu delovanju prilagajati.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so nakazali določene organizacijske spremembe v ZK in poudarili, da bo potrebno v bodoče posvetiti največ pozornosti temu, da se posamezne osnovne organizacije ZK in njihovi člani ne bodo zapirali vase, se izgubljali pri nebitnih in nepomembnih vprašanjih, ampak da se bodo morali prilagajati potrebam razvoja družbe v današnjih pogojih, stopati navzven in se pri svojem delu povezovati na širši osnovi, ki bodo lahko kos problemom, ki jih bodo obravnavali.

Podan je bil poudarek na tem, da se bo ob tako spreminjenem in vsebinsko poglobljenem delu ZK in njenih članov, tudi mladina v večjem obsevu in z večjo prepričanostjo z željo po sodelovanju in prispevanju z novimi in svežimi idejami, vključevala v vrste komunistov.

Se vrsta drugih vprašanj in nakazovanje problematike mladine, kakor tudi na splošno, je pokazala, da ima današnji mladi rod smisel in posluh za družbene probleme, da jih vidi ter skuša pomagati pri reševanju vprašanj, ki se postavljajo. Mladina ni pasivna, vsaj njen velik del ne, kakor se včasih pavšalno zaključuje in da jo živo zanimajo problemi, s katerimi se že srečujejo ali pa se bodo srečali pri svojem bodočem delu.

Misel vseh udeležencev seminarja je bila, da takšna oblika dela, v občasni sestankih na najvišji, ki osnovi, lahko veliko doprinese k delu mladine in njenih organizacij v velenjski občini.

Vladimir Korun

KONČANE KONFERENCE

V vseh 19 krajevnih organizacijah SZDL so končali letne konference. Te so bile v Belih vodah, Cirkovcih, Gorenju, Družmirju, Lakonici, Paki, Podkraju, Pleševu, Pesju, Ravnah, Skornem — Florjanu, Saleku, Skaluh, Sentilju, Soštanju, Smartnem ob Paki, Topolšici, Velenju in Zavodnjah. Na letošnjih konferencah so izvolili nova vodstva krajevnih odborov, člane občinske konference SZDL, poročali so o dosežani aktivnosti in ponekod sprejeli tudi program dela. Konference so bile povsod dobro obiskane, člani pa so na njih razpravljali predvsem o komunalnih zadevah in vprašanjih organiziranja SZDL. Kot so sklenili na zadnji seji izvršnega odbora občinskega odbora SZDL, Velenje bo občinska konferenca februarja, zato so tudi pohiteli z konferencami osnovnih organizacij SZDL.

RAVNE:

NA SESTANKIH DOBRA UDELEŽBA

V Ravnah so zadovoljni z obiski na sejah in širših sestankih. Tudi razprave navzočih so vedno konkretne. Niso pa zadovoljni s številom včlanjenih v Socialistično zvezo. Še vedno ni okoli 40 odstotkov volivcev vključenih v SZDL. Vzrokov je več. Glavni pa je v nepravilnem pojmovanju vloge SZDL in precejšnjem zanimanju.

Krajevni odbor SZDL v Ravnah je bil v preteklem obdobju najbolj aktiven pri reševanju komunalnih problemov kraja. Te zadeve so uspešno reševali predvsem zaradi dobre povezave s svetom krajevnih skupnosti in ostalimi krajevnimi organizacijami.

TOPOLŠICA:

Poživali bodo delo Rdečega križa

Predsednik krajevnega odbora SZDL TOPOLŠICA STANE JELEN JE NA LETNI KONFERENCI, KI SO JO IMELI 18. DECEMBRA LANI, POROČAL O DELU NJIHOVE ORGANIZACIJE. PRED TEM PA JE SE GOVORIL O VSEBINSKIH SPREMEMBAH IN NADALJNI VLOGI SOCIALISTIČNE ZVEZE, DA BO TA V NAJVEČJI MOŽNI MERI USTREZALA STOPNJI NASEGA RAZVOJA IN DA SE BO HKRATI KOT ORGANIZACIJA LAHKO RAZVIJALA V SKLADU Z DRUŽBENIMI ZAHTEVAMI.

Povedal je tudi, da bodo družbeno politično aktivnost letos predvsem usmerili izbiri in volitvam odbornikov in poslancev. Pri tem je poudaril, da je kandidiranje in volitve sestavni del samoupravljanja. Volilci morajo samo odločiti koga bodo kandidirali in komu bodo zapuili, da jih bo zastopal v skupščini. Če bomo v praksi upoštevali vse oblike demokratične izbire in izvolitve skupščinskih predstavnikov, potem bodo zanesljivo izvoljeni delovni ljudje, ki so pri volilih dobili ugled s svojo dosledno dejavnostjo za vsestranski razvoj socialistične demokracije.

Nato je predsednik Stane Jelen govoril še o izdatkih in sedanjem sistemu zdravstvenega zavarovanja. Aktualno je, kako doseči večjo osebno zainteresiranost vsakega zavarovanca in delovnih organizacij za ekonomično poslovanje zdravstvenega zavarovanja in kako stimulirati zdravstvene delavce, da bo zdravstveno varstvo učinkovitejše ob smotnejši uporabi razpoložljivih finančnih sredstev. Sedanji sistem financiranja zdravstvenega zavarovanja in zdravstvene službe tega ne omogoča.

Stane Jelen je nato poudaril, da so tudi zadnji čas v Topolšici napredovali. Dognadili so prosvetno dvorano. V njej manjka le oprema. Modernizirali so cesto do Soštanj. V osnovni šoli so uredili oddelek vzgojno-varstvene ustanove za njihove predšolske otroke. Popravljajo pa še dve lokalni cesti, preko Loma in ceste od Zagarja do Jesenka.

Predsednik krajevnega odbora SZDL Topolšica je na konferenci povedal, da smo v velenjski občini precej napredovali glede obveščanja, odkar imamo lokalni časopis »Saleški rudar«.

V Topolšici so na letni konferenci razpravljali tudi o organizaciji Rdečega križa. Delo te organizacije je v kraju skoraj povsem izumrlo, čeprav je v Topolšici precej zdravstvenih delavcev, ki bi morali biti njeno glavno jedro.

V krajevni odbor SZDL so izvolili: Milana Menharta, Miha Sevnčičarja, Valerijo Prepotnik, Ivana Delopsta, Maksa Jelenka, Franca

skupnosti in ostalimi krajevnimi organizacijami.

Pri reševanju skupnih komunalnih zadev, kjer je bilo potrebno pobrati samoprispevke, so prebivalci v glavnem pokazali razumevanje in

DRUŽMIRJE:

SLABO VZDRŽEVANA CESTA DO GABERK

Od 770 volivcev je včlanjenih v organizacijo Socialistične zveze iz Družmirja 562 prebivalcev. Zato se tudi aktivnost organizacije občuti povsod. Kaj vse so naredili?

1965. so skupaj z ostalimi organizacijami nadvse svečano proslavili 20. obletnico osvoboditve. Izredno dobro so izvedli zadnje volitve, saj so prišli na volišče skoraj vsi volilci.

V delu Raven, ki spada pod krajevno organizacijo Družmirje, so ustanovili elektrifikacijski odbor z namenom, da bi zgradili transformator. V tem odboru je tudi član krajevnega odbora SZDL. Krajevna skupnost iz Družmirja je za transformator prispevala 1.000 novih dinarjev. Gradnja novega transformatorja je za tamkajšnje prebivalce pomembna. Na električno napeljavo bodo lahko priključili stroje in tudi razsvetljavo bo boljša.

Cesta iz Družmirja v Gaberke je zelo slaba. Na nedavni letni konferenci so člani Socialistične zveze povedali, da komunalno obrtni center slabo vzdržuje to cesto. Cestarja Brložnika ni bilo že tri mesece

na cesti, ker je v tem času pometal ulice v Velenju in delal na cesti v Sentilju. Šele ko so na to opozorili upravo komunalno obrtnega centra, so ga spet poslali nazaj na cesto proti Gaberkam. Zato so tudi sklenili na zadnji skupni seji krajevnega odbora SZDL in sveta krajevnih skupnosti, da bodo sklicali zbor volilcev in zahtevali pojasnilo od komunalno obrtnega centra, zakaj cesta slabo vzdržujejo.

Na letni konferenci, ki je bila v Družmirju 10. 12. 1966, so izvolili člane novega krajevnega odbora SZDL. V njem so: Alojz Pristovšek, Miha Zajc, Karel Vocovnik, Simon Koželj, Berta Trpin, Jožica Srebre, Mira Anžej, Stane Podvinšek in Leopold Meh, katerega so ponovno izvolili za predsednika.

Člani občinske konference pa so: Karel Rudolf, Leopold Meh, Anton Čepelnik in Marica Novak.

Člani Socialistične zveze v Cirkovcih so na letni konferenci kritično pregledali čas, ki je potekel od lanske izredne konference.

V tem času so se člani krajevnega odbora le šestkrat sestali. Največkrat pa so razpravljali o višini in pobiranju samoprispevka, gradnji ceste, prostovoljnemu delu, članstvu, adaptaciji šole, gospodarski in družbeni reformi, socialnem zavarovanju kmetov ter aktualnih gospodarskih in družbenopolitičnih vprašanjih velenjske občine.

Najbolj so bili povezani s krajevno skupnostjo, ker so preteklo leto gradili cesto. Avtomobilsko cesto so zgradili do šole. Gradnjo pa še cesto v Šembricu. Pri tej gradnji so sodelovali vsi prebivalci. Prispevali so denar ali les in pomagali s prostovoljnim delom. Kljub temu, da se vsi vaščani niso udeležili prostovoljnega dela, so na odseku od Hrastovca do šole v Cirkovcih opravili 1638 prostovoljnih ur v vrednosti 6.552 novih dinarjev. Poleg tega pa še 128 ur v vrščno živino, kar je vredno 1280 novih dinarjev. Na cesti Kono — Šembric pa znaša skupna vrednost del 17.846 novih dinarjev. Tako so lani Cirkovčani prispevali ter opravili dela v vrednosti 25.678 novih dinarjev. Poleg tega bodo prispevali prebivalci Cirkove še 50.000 novih dinarjev krajevnega samoprispevka. Na konferenci pa so poudarili, da so vaščani dali le 2.243 novih dinarjev tega samoprispevka in 36 m³ lesa. Ker še vsi niso izvršili

dali svoj prispevek, le manjše število, med njimi tudi nekaj dobro situiranih, se je odtujilo. Nerazumljivo je, da pri reševanju krajevnih vprašanj ali pri izvajanju drugih širših akcij, izostajajo vedno isti prebivalci.

V Ravnah niso sprejeli odloka o krajevnem samoprispevku, ker so menili, da bodo sposobni zbrati dovolj prostovoljnih prispevkov, ki jih rabijo za ureditev posameznih skupnih zadev. Če bodo imeli prebivalci razumevanje pri reševanju skupnih nalog, tudi v bodoče ne bodo uvedli samoprispevka.

Člani Socialistične zveze v Ravnah so kritično obravnavali stanje njihovih gozdnih cest, katere bi morala urejevati predvsem gozdna urava. Povedali so tudi, da so prebivalci sami pripravljali še naprej pomagati urejevati gozdne ceste.

Za predsednika krajevnega odbora SZDL Rave so izvolili IVANA STROPNIKA; za člane pa: Ludvika Tajnika, Stanka Korena, Franca Sočiča ml., Ivana in Franca Obštererja, Marijo Hudomalovo, Dominika Miklavžina, Ivana Tajnika, Jakoba Podgorška, Franca Hriberška ml., Mirka Stelcerja in Adolfa Brgleza. V občinski konferenco pa so izvolili: Ivana Tajnika in Franca Hudomala.

Člani občinske konference pa so: dr. Jože Rogel, Ivan Delopst, Stane Jelen in Valerija Prepotnik.

DRUŽMIRJE:

SLABO VZDRŽEVANA CESTA DO GABERK

Od 770 volivcev je včlanjenih v organizacijo Socialistične zveze iz Družmirja 562 prebivalcev. Zato se tudi aktivnost organizacije občuti povsod. Kaj vse so naredili?

1965. so skupaj z ostalimi organizacijami nadvse svečano proslavili 20. obletnico osvoboditve. Izredno dobro so izvedli zadnje volitve, saj so prišli na volišče skoraj vsi volilci.

V delu Raven, ki spada pod krajevno organizacijo Družmirje, so ustanovili elektrifikacijski odbor z namenom, da bi zgradili transformator. V tem odboru je tudi član krajevnega odbora SZDL. Krajevna skupnost iz Družmirja je za transformator prispevala 1.000 novih dinarjev. Gradnja novega transformatorja je za tamkajšnje prebivalce pomembna. Na električno napeljavo bodo lahko priključili stroje in tudi razsvetljavo bo boljša.

Cesta iz Družmirja v Gaberke je zelo slaba. Na nedavni letni konferenci so člani Socialistične zveze povedali, da komunalno obrtni center slabo vzdržuje to cesto. Cestarja Brložnika ni bilo že tri mesece

na cesti, ker je v tem času pometal ulice v Velenju in delal na cesti v Sentilju. Šele ko so na to opozorili upravo komunalno obrtnega centra, so ga spet poslali nazaj na cesto proti Gaberkam. Zato so tudi sklenili na zadnji skupni seji krajevnega odbora SZDL in sveta krajevnih skupnosti, da bodo sklicali zbor volilcev in zahtevali pojasnilo od komunalno obrtnega centra, zakaj cesta slabo vzdržujejo.

Na letni konferenci, ki je bila v Družmirju 10. 12. 1966, so izvolili člane novega krajevnega odbora SZDL. V njem so: Alojz Pristovšek, Miha Zajc, Karel Vocovnik, Simon Koželj, Berta Trpin, Jožica Srebre, Mira Anžej, Stane Podvinšek in Leopold Meh, katerega so ponovno izvolili za predsednika.

Člani občinske konference pa so: Karel Rudolf, Leopold Meh, Anton Čepelnik in Marica Novak.

Člani Socialistične zveze v Cirkovcih so na letni konferenci kritično pregledali čas, ki je potekel od lanske izredne konference.

V tem času so se člani krajevnega odbora le šestkrat sestali. Največkrat pa so razpravljali o višini in pobiranju samoprispevka, gradnji ceste, prostovoljnemu delu, članstvu, adaptaciji šole, gospodarski in družbeni reformi, socialnem zavarovanju kmetov ter aktualnih gospodarskih in družbenopolitičnih vprašanjih velenjske občine.

Najbolj so bili povezani s krajevno skupnostjo, ker so preteklo leto gradili cesto. Avtomobilsko cesto so zgradili do šole. Gradnjo pa še cesto v Šembricu. Pri tej gradnji so sodelovali vsi prebivalci. Prispevali so denar ali les in pomagali s prostovoljnim delom. Kljub temu, da se vsi vaščani niso udeležili prostovoljnega dela, so na odseku od Hrastovca do šole v Cirkovcih opravili 1638 prostovoljnih ur v vrednosti 6.552 novih dinarjev. Poleg tega pa še 128 ur v vrščno živino, kar je vredno 1280 novih dinarjev. Na cesti Kono — Šembric pa znaša skupna vrednost del 17.846 novih dinarjev. Tako so lani Cirkovčani prispevali ter opravili dela v vrednosti 25.678 novih dinarjev. Poleg tega bodo prispevali prebivalci Cirkove še 50.000 novih dinarjev krajevnega samoprispevka. Na konferenci pa so poudarili, da so vaščani dali le 2.243 novih dinarjev tega samoprispevka in 36 m³ lesa. Ker še vsi niso izvršili

skupne obveze, bodo dolžnike izterjali z 9 odstotnimi obrestmi. Ostale vaške organizacije so letos slabo delale. Povsem je stagniralo delo aktivna ZMS in organizacije Rdečega križa.

Člani Socialistične zveze so na letni konferenci v Cirkovcih sprejeli nekatere smernice za bodoče delo. Tako bodo skušali vključiti v aktivno delo vse člane. Skušali bodo dobiti cestarja za cesto od Hrastovca do šole. S krajevno skupnostjo šlake se bodo skušali pogovoriti, da bi ta pomagala vzdrževati cesto od Korena do Tamseta. Od nove ceste bodo naredili še dva odcepa. Enega v dolžini 2 km v Smartnske Cirkovce in drugega v vasi sami. Dokoncati namaravajo tudi cesto v Šembricu.

V vasi želijo imeti gasilsko društvo, zato so zadržali tovariša Razbornika, da se poveže z občinsko gasilsko zvezo. Najbolj težko pa bo vsekakor obnoviti ostanino šole. Sedaj obiskuje šolo 34 učencev. Jeseni jih bodo na novo vpisali 10, odšli pa bodo le štirje. Na šolskem poslopju prepušča streha in odpada omet na stropih.

V novi krajevni odbor SZDL so izvolili: Franca Britovška, Franca Jurka, Franca Miklavžina, Ivana Krajnc, Alojza Jelena in Heleno Cafuta. Člani občinske konference sta Jože Cevzar in Elka Rednak.

Za predsednika pa so izvolili FRANCA NOVINSEKA.

BRALCI, POZOR!

ANKETA

Danes vas seznanjamo z nagradami, ki smo jih namenili za tiste bralce, ki bodo v uredništvo poslali izpolnjen nagradni listič.

Preberite o tem na prvi strani.

NA TEJ STRANI

POROČAMO

IZ KONFERENC SZDL

SOCIALISTIČNE ZVEZE

PLEŠIVEC:

SZDL daje vse možnosti odkritja tega pogovora

Največja pridobitev za Plešivčan v zadnjem času je vsekakor obnovljena osnovna šola. Njihove želje in potrebe pa s tem še niso povsem zadovoljene. Zato so na letni konferenci SZDL spregovorili o vsem kar bi radi imeli. Menili so tudi, da brez pripravljenosti in prispevkov vseh vaščanov ne bo šlo. Popravili so pokopališko ograjo, uredili pa morajo še mrtvašnico. Za vsa dela pri urejanju pokopališča so porabili preko 20.000 novih dinarjev. V ta namen so predpisali tudi krajevni samopriskopek. Na letni konferenci so povedali, da ima največ zaslug pri tem delu predsednik krajevne skupnosti Edvard Ježovnik.

Dela na cesti po Sopotu dobro napredujejo. Vaščani, ki so za to cesto zainteresirani, bodo prispevali 60.000 novih dinarjev. Trasa ceste je že skoraj narejena. Povsem pa jo bodo končali že letos. Cesto bi lahko speljali še naprej do šole in bi lahko služila tudi za prevoz s avtobusi. Odsek od Repeljeve puše do šole je dolg samo kilometer in ne preveč strm. Menijo, da bi bili stroški tega odseka ceste manjši, kakor če bi usposobili za ves promet cesto iz Škal do Plešivca.

Poleg teh problemov, ki so povsem komunalnega značaja, so Plešivčani govorili na letni konferenci tudi o drugih stvareh. SZDL si bo morala po njihovem mnenju pridobiti še večje zaupanje. Zato so tu-

di del razprave posvetili temu, kakšnih oblik dela se naj njihova krajevna organizacija posluži, da bo kos vsem nalogam.

Kot drugod, so tudi v Plešivcu iz-

PAKA PRI VELENJU:

Poglobljene razprave o vseh težavah

Prebivalci Pake močno občutijo delo njihove krajevne organizacije Socialistične zveze. Pa naj bo to takrat ko rešujejo komunalna vprašanja ali pa kadar je treba pomagati sočloveku pri malih življenjskih težavah. Tega se povečini vsi dobro zavedajo, zato so tudi zainteresirani in se udeležujejo skupnih pogovorov in zborovanj. Dosti je bilo problemov o katerih so na letni konferenci spregovorili člani Socialistične zveze iz Pake. Naj omenimo samo nekatere.

Ne zdi se jim prav, da namerava železniško podjetje ukiniti železniško progo iz Velenja do Dravograd. Ljudje teh predelov bi bili brez železnice še bolj osamljeni. Zato so bili odločno proti ukinitvi prometa na tej progi.

Povedali so tudi, da so hribovski kmetje precej pridobili, ko so bili zadnji čas manj obdavčeni. Stvar pa se za njih spet slabša, ker raste odstotek kmečkega zavarovanja.

Na konferenci so se zavzeli, da bi

volili novo vodstvo krajevnega odbora SZDL. Za predsednika so izbrali ALBINA VOLKA. Poleg njega pa so v krajevnem odboru SZDL še: Bertil Doler, Dominik Lipnikar, Ivica Lepko, Milka Pogorelnik, Franc Zaluberšek, Franc Zevart, Martin Ježovnik in Ivan Grobelnik. V občinsko konferenco pa so izvolili Bertila Dolerja in Jožeta Praprotnika.

čimprej izboljšali življenjske pogoje Dobovičnikom, ki stanujejo v občinski hiši. Sliri članska družina se stiska v enem samem neprimeren stanovanju. Luknje na strehi pa mašijo, da ne bi skozi tekla voda.

Najbolj aktivna je v Paki organizacija Rdečega križa. Z njeno aktivnostjo se je znatno povečalo število krvodajalcev.

Spregovorili so tudi o lokalnem časopisu. Menijo, da ima »Saleski rudar« pestro vsebino, vendar je kljub temu še premalo naročnikov iz Pake. Zato so sklenili, da bodo pridobili nove naročnike, ker je »Saleski rudar« edini časopis, ki poglobljeno razpravlja o problemih velenjske občine.

Predsednik krajevnega odbora SZDL v Paki je VIKTOR AVBERSEK. Novi člani pa so: Anton Campa, Jože Povh, Marija Gostecnik, Franc Lampret, Vinko Hudovernik, Stefan Krajcar, Angela Blažič in Marica Rudolf. Marica Gostenčnik in Jože Povh pa sta bila izvoljena v občinsko konferenco.

Turistični vodič po Velenju

KULTURNI DOM VELENJE

Projektant: ing. arh. Gaspari
Leto izgradnje: 1959

Izmed komunalnih objektov v Velenju uvrščamo KULTURNI DOM med najlepše reprezentančne zgradbe Velenja.

Zaradi svojih izrednih zunanjih in notranjih arhitektonskih oblik pestrosti vgrajenih materialov ter odličnih sposobnosti, ga uvrščamo med najlepše tovrstne zgradbe v Jugoslaviji. Dom je bogat in tudi po umetnostnih stvaritvah: dekorativna plastika na vhodni fasadi, delo slovenskega kiparja Batiča, velik mozaik v avli in slika »IGRA« v kadilnici, oboje delo slovenskega grafika Rika Debenjaka, doprinosi klp. maršala Tita, delo akademskega kiparja Pengova.

Dvorana, ki se uvršča med tri najbolj akustične v SFRI, ima 396 sedežev. Pogrezljiv prostori, ki se spremenijo v prostor za orkester in tehnično opremljen oder omogočata izvajanje najzahtevnejših odskih del in koncertov. V kulturnem domu so tudi vsi potrebni delovni prostori številnih sekcij DPD Svobode in nižje glasbene šole Velenje. Dom upravlja DPD Svoboda Velenje.

Ogled kulturnega doma je mogoč vsak dan le vnaprej ustmeno, pisмено ali telefonično najavljenim skupinam in posameznikom.

DELAJSKI KLUB

Projektant: ing. arh. Gaspari
Dograjen leta 1959

Med objekti za družabno življenje v Velenju zavzema vidno mesto tudi DELAVSKI KLUB, ki ima poleg umetniško razgibane notranje urejenosti tudi izredno lepo zunanjo podobo. Posebna mlakavnost so rožni mozaik ter vrtno lope z lepim razgledom na mestno središče.

Klub je namenjen rudarjem in delavcem, da imajo prostor, kjer se po težkem in napornem delu srečajo, v miru pogovorijo, prečitajo dnevne časopise in revije ter zabavajo z družabnimi igrami. Tu naj bi bil zamelek družabnega življenja.

Klub razpolaga z lepo urejenimi in udobno opremljenimi klubskimi prostori. Delavski klub ima moderno urejen bife in »rdeči kotiček« za manjše zaključene družbe, zimski botanični vrt z bazenom, v katerem plavajo ribice ter manjši likovni salon, kjer prirejajo razstave naši in tuji znani likovni umetniki.

Umetniška znamenitost kluba je črno-bela ornamentika, delo slovenskega kiparja Batiča iz Ljubljane.

Novoporočenci!

Ce želite imeti lep spomin naporočni dan, obiščite z zaupanjem samo fotografski atelje

FOTO »PA JK« Velenje

Redno vršimo fotografiranje: portretov, otrok, za vse vrste dokumentov, razne repro-dukcije, ter izvršujemo tehnično, propagandno in turistično foto-grafijo, v črno-beli in original AGFACOLOR tehniki!

FOTOAMATERJE obveščamo, da zopet redno razvijamo črno-bele in color filme, ter kopiramo in povečavamo samo na uvoženem fotomaterialu. Naši fotoamaterji dobijo brezplačno strokovno navodilo za uspešno fotografiranje.

SKORNO - FLORJAN:

V zdravstvu in socialnem zavarovanju ni vse v redu

SEZNANIMO SE O CEM SO ČLANI SOCIALISTIČNE ZVEZE IZ SKORNA — FLORJANA RAZPRAVLJALI NA LETNI KONFERENCI!

Rudi Mešič je govoril o članstvu v krajevni organizaciji SZDL in o vzhrokih malega števila včlanjenih volilcev na njihovem področju. Menil je, da se morajo člani novoizvoljenega odbora temeljito in čimprej pogovoriti o tem z njihovimi prebivalci. Izrazil je tudi svoje mišljenje, da je nepravilno, ker morajo najbolj občutiti primanjkljaj, ki je nastal v zavodih socialnega zavarovanja, zavarovanci sami. Povsod drugod občutijo primanjkljaj kolektivni, ki s sredstvi slabo gospodarijo.

Karla Zagorčnik je predlagala, da bi morali zahtevati od zadolženih članov odbora, da res poberejo vso članarino. Razložila pa je tudi kako se obračunava plačilo zdravstvenih storitev s pogodbenimi zdravstvenimi ustanovami in komunalnim zavodom za socialno zavarovanje.

Karel Ostruh, Miha Pusovnik in Rudi Acman so vprašali, zakaj kljub večkratnim predlogom na zborih volilcev in osebnim pritožbam, se niso občinski organi prenesli iz I. vrednostnega razreda v III. razred zemljišče, ki je na drugi strani potoka Topolšice in last poselnikov iz Florjana. Zemljišče je zelo močvirnato, upošteveno zaradi vsakotletnih poplav in onemogočena je vsaka strojna obdelava. Kritično zemljišče se razprostira od Mazejevega (Kolavterjevega) posestva iz Topolšice ob strugi potoka Topolšica do železniške proge.

Na terenu se večkrat slišijo kritike na račun dajatev za socialno zavarovanje kmetov, je povedal Franc Turinek, in nadaljeval, da je zlasti pomembno, če bodo manjši kmetje še sploh zmogli plačati ta prispevek. Mnogo pritožb je tudi na pavšalni družinski dodatek 19.000 starih dinarjev. Meni, da so pri tem zelo prizadeti tisti kmetovalci, ki vzdržujejo stare in za delo nezmožne družinske člane, ki nimajo nobenih dohodkov, posestva, na katerih živijo, pa so majhna. Tovariš Turinek je tudi povedal, da je potrebno v zdravstvu in socialnem zavarovanju poiskati notranje rezerve, ker se ravno v teh institucijah veča administracija, višajo osebni dohodki, breme primanjkljaja skladov pa se prenaša na individualne zavarovance. Tudi odnos uslužbenec komunalnega zavoda za socialno zavarovanje do strank je nezadovoljiv. Vprašal je tudi, kdo bo odgovoren

za otroke, ki zaradi napora ob prevozu na prešolanje v centralne šole, ne bodo uspešno končali osmelitko. Če ne končajo obvezno šolanje, se po mnenju Franca Turineka, ne morejo učiti obrti niti nadaljevati šolanje, zato jim onemogočimo boljše življenje. V centrih gradimo velike in moderne šole, v okoliških krajih pa propadajo nove šole. Menil je, da naj bi centralno šolo obiskovali otroci, ki se bodo še naprej šolali. Za nje pa bi v zimskem času poskrbeli, da bi lahko stanovali v kraju, kjer so na prešolanju. Nadalje je tudi povedal, da so s prevozom materiala, ki so ga rabili pri obnovi ceste Soštanj — Topolšica, uničili občinsko cesto v Florjanu. Popolnoma pokvarjen je most pri Mostnarju. Zato bo slej ko prej ukinjen prevoz otrok z avtobusom. Predlagal je, da naj občinska skupščina zahteva popravilo ceste od podjetja, ki jo je s prevozom materiala v glavnem pokvarilo.

Ivan Polovšak je bil mnenja, da je skrajni čas, da se popravi cesta iz Soštanj do Gorenja, zlasti pa Puharjev most. Preko tega mostu je že dalj časa dovoljen avtobusni promet s prestopanjem. Avtobusni vozniški pa skoraj ne morejo upoštevati te prepovedi, ker so avtobusi vedno polni. Nastane vprašanje kdo je kriv, če se bo pripetila nesreča. Zato bi morali cesto do Gorenja čimprej modernizirati.

To pa je le del problemov na katere so opozorili na letni konferenci krajevne organizacije SZDL Skorno — Florjan. Člane so podrobno seznanili z delom v pretekli mandati dobi, saj je bilo poročilo, ki ga je prebral predsednik Franc Turinek, obsežno in konkretno. Zlasti je poročal o uspešnem delu krajevne skupnosti. Področje dela krajevnega odbora SZDL je na tem območju tako obsežno, da ne bi mogli v naši vesti zajeti vseh problemov, ki so jih obravnavali na letni konferenci.

Tudi tu so izvolili člane novega krajevnega odbora. V njem so: Stejka Glasečnik, Adolf Pirtovšek, Ivanka Stropnik, Anton Bačovnik, Marija Mikek, Alojz Gollčnik, Ivan Skornšek, Jože Podpečan in Rudi Lesjak. V občinsko konferenco SZDL pa so izvolili Franca Turineka in Stejko Glasečnikovo.

IVAN POLOVŠAK pa je novi predsednik krajevnega odbora SZDL Skorno — Florjan.

GORENJE:

Člani
novega
odbora
zagotavljajo
aktivnost

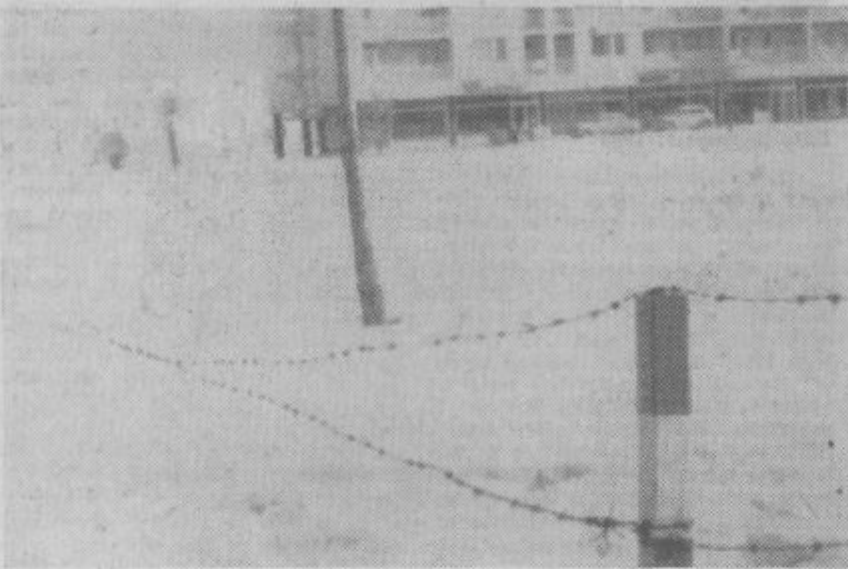
Člani krajevnega odbora SZDL, ki so bili izvoljeni decembra 1965. leta, se kljub večkratnemu vabljenju predsednika Antona Dvornika, niso sestali. Zato je lani aprila sklical izvršni odbor občinskega odbora SZDL širšo razpravo v Gorenju. Takrat so imenovali novi 9-članski krajevni odbor. Prvi sestanek so kljub temu sklicali šele 14. avgusta, ki pa ni bil sklepčen. V krajevni odbor so morali ponovno kooptirati druge člane, ker so nekateri odpovedali aktivno sodelovanje.

Na nedavni konferenci SZDL v Gorenju so člani izvolili novo vodstvo. Prepričani smo, da ti ne bodo kar naenkrat odpovedali svoje sodelovanje, saj so jim člani Socialistične zveze zaupali opravičati to pomembno funkcijo. Mi pa sestav novih organov Socialistične zveze javno objavljamo v našem časopisu, da bi javnost tega kraja izvedla komu so zaupali vodstvo njihove krajevne organizacije SZDL.

Predsednik krajevnega odbora SZDL je JOŽE REMENIH, žagar iz Skorna. Ostali člani pa so: Jože Kugonič, kmetovalec — Skorno, Ivan Tajnšek, tapetnik — Skorno, Ignac Hanžič, uslužbenec — Gorenje, Franc Ločičnik, varilec — Gorenje, Franc Drofelnik, uslužbenec — Paška vas, Ivan Bizjak, — skladiščnik — Paška vas, Ivan Ježovnik, upokojenec — Paška vas in Milan Golob — delavec iz Gavč. Člani občinske konference sta Jože Remenik in Franc Drofelnik.

PREBERITE O CEM SO RAZPRAVLJALI NA NEKATERIH KONFERENCAH SZDL. O TEM POROČAMO NA 2. IN 3. STRANI.

MOZAIK VELENJSKIH STEZIC

Se vedno je boljše zvezati bodečo žico in teptati zelenice, pravijo nekateri Velenjčani. Zato so tudi tako naredili ob Cankarjevi ulici. Mi pa se ne strinjamo z njimi.

Kot čuvarji so trdno zabiti tle količki. Velenjčani pa še vseeno hodijo mimo njih preko zelenic. Čas je zlato. Ta »čas« pa uničuje skupne napore.

Smetnjaki niso razmetani samo pred mladinskim klubom, temveč je to splošni pojav v Velenju.

Tako! Tako! Kmalu se bodo nekateri začeli voziti z avtomobili preko zelenic. Temu zaenkrat zadostuje dvokolo.

Velenje v teh zimskih dneh: Pretekli teden smo odšli na kratek sprehod po Velenju. Nismo imeli določenega namena. Odpravili smo se kar tako, da bi našli kaj zanimivega, lepega, morda, da bi srečali kakšnega znanca, ki bi povedal posebno zanimivost.

In res smo ga srečali. Videl je, da imamo s seboj fotoaparat in je takoj svetoval kaj naj pritisnemo in o čem naj pišemo. Pokazal je s prstom in odšel...

Predno smo pritisnili sprožilec na fotoaparatu, da bi zabeležili vse preveč vsakdanje prizore, smo se zamislili... Velenje, mesto, ki je znano po urejenosti in discipliniranosti meščanov daleč naokoli. Velenje, mesto z zelenicami, na katere meščani svoj čas niso stopali. Velenje, ki je zraslo v znoju rudarskega in dela ostalih delovnih ljudi. Velenje, mesto ki so ga meščani sami urejali in prispevali nad sto in

Vsi, ki hodite preko velenjskih zelenic vas moramo javno opozoriti, da vaše početje ne sodi med kulturne ljudi. Tudi spoštovanje javnega reda kaže stopnjo vaše izobraženosti. Ne zamerite, nista važna vaša zunanost in poklic, važno je obnašanje.

Res je, da plačujemo prispevek za urejevanje mestnega zemljišča, toda ne zato da bi uničevali tisto kar smo uredili s skupnimi napor. Menimo, da je neopravičen očitke na račun dela komunalno obrtnega centra, če nekateri naši vrli Velenjčani sami uničujejo javne nasade in s tem kvarijo zunanji izgled. Ravno zaradi številnih poti so delavci komunalno obrtnega centra zakoličili z vidnimi in ličnimi koli okolico rožnatih gred in nakazali robove zelenic. Dva dni po tem pa so bili na nekaterih mestih koli že izravnani in celo polomljeni. Kam vodijo takšna dejanja? Brez dvoma ne k skupnemu reševanju urejeno-

Se nekoliko višje dvigni nogo, da boš lahko prestopil bodečo žico!

sade, potem Velenja ne bomo imeli nikoli več urejenega. Nesmiselno in neobjektivno pa je, da krivimo vedno samo komunalno obrtni center. Naša zadnja akcija zgovorno priča ravno nasprotno!

Posnetki, ki smo jih naredili in katere objavljamo, niso posneti s »skrito kamero«. Skoro lahko trdimo, da imajo ljudje, ki hodijo preko zelenic občutek pravičnega in discipliniranega obnašanja, zato se tudi po večini ne skrivajo. Brez zadrege in brez sramu teptajo skupne napore številnih Velenjčanov. Tokrat smo fotografirali iz daljave. Zato tiste, ki so se sprehajali po zelenicah, na fotografiji ne boste prepoznali. Naše javno opozarjanje pa ne bomo zaključili s tem člankom. Prihodnjič bomo s »skrito kamero« odkrili odkrite uničevalce naših zelenic in fotografije ljudi, ki hodijo po zelenicah objavili v časopisu.

Tovariši, ki ste zabili te gromozanske kole! Če menite, da so Velenju v okras, se motite. Bralce pa naj seznanimo, da so kole zabili ob živih ograji, ki vodi od rudarske šole do mladinskega kluba.

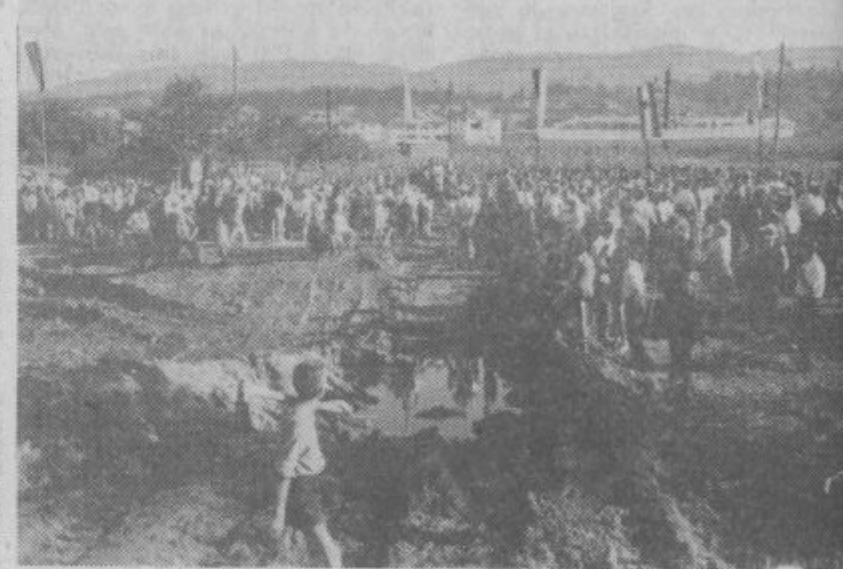
sto tisoče prostovoljnih ur. Zdaj pa...

Da, zdaj pa! Ostane samo vprašanje: mar hočemo res uničiti tisto, kar smo sami zgradili s svojimi rokami?

Zakaj uničiti? Velenje je v teh dneh pravi mozaik poti, ki so speljane križem čez zelenice. Radi bi, toda ne moremo zabeležiti niti ene zelenice, preko katere ni speljana steza. In ljudje te steze tudi pogosto uporabljajo. Primer: steza, ki je speljana preko vogalne zelenice med mladinsko knjigo in Cankarjevo cesto, je v 20 minutah preoračilo 16 žensk, 8 moških in 11 otrok.

Mlajšo tovarišico, ki je pred nami prekoračila zelenico smo vprašali kakšna se ji zdi urejenost mestnega središča. Takoj je začela brez sramu udrihati čez »komunalo«, ki je kriva za neurejeni izgled »čeprav jo dobro plačamo«.

sti Velenja. Če bo komunalno obrtni center prizadevno urejeval našo okolico, mnogi Velenjčani pa bodo uničevali zelenice in na-

In še majhen spomin. Velenjčani smo pred leti prostovoljno urejevali svojo okolico. Se tega zavedate, ko stopite na urejeno zelenico?

Ali te starši in učitelji ne učijo, da ne smeš preko zelenic?

Tovarišica, ki gre korajžno preko zelenice pri Mladinski knjigi, je na naše vprašanje odgovorila, da je »komunala« kriva za slabo zunanjo podobo Velenja. Mi smo ji povedali, da se z njenim mnenjem ne strinjamo. Kaj menite vi? Ali vam ugaja, če nekdo uničuje tisto, kar je Velenju v ponos?

PLANIRALI SO: 3 milijone ton lignita

Po predlogu družbenega plana bodo delali velenjski rudarji letos 265 dni in nakopali 3 milijone ton lignita. To je dosti manj kot zmorejo kapacitete rudnika, ker temelji obseg proizvodnje na možnostih prodaje. Lignit bodo proizvedli v jami vzhod in zahod in v rudarskem šol-

IZBOLJSANI ORGANIZACIJSKI IN TEHNIČNI UKREPI ZAGOTAVLJAJO VEČJE DELOVNE UČINKE

V vzhodnem polju bodo odkopavali še znotraj mej odkopnega polja, vendar nekoliko globlje. Tu bodo izboljšali zračenje. Naredili bodo posebno talninsko zračilno pot v smeri Glinškovega jaska. Menijo, da bo ta ukrep ugodno vplival na večje delovne učinke. V zadnjem polju bodo usmerili raziskovalna in odpiralna dela v južno krilo tega polja. Tu ni vodonosne krovnine in premog je kvaliteten. Uredili bodo glavne zračilne

KAJ BODO DELALI V OSTALIH RUDNIŠKIH OBRATIH?

V klasični bodo morali posebej paziti na kvaliteto in ostrejšo sejanje. Obrat za jamske investicije bo urejeval jamske poti v obeh jamah. Elektrostrojni obrat bo redno vzdrževal elektrostrojne naprave in rudniško opremo, izdeloval novo jamsko podporje in opremo. Predvidevajo, da bodo porabili 26.000 m³ le-

Delovni načrt velenjskih rudarjev, ki so si ga zastavili v tem letu, zahteva resno in odgovorno delo, ne samo od neposrednih proizvajalcev lignita, temveč zahteva odgovorno delo zlasti od delavcev v strokovnih in upravnih službah. Ko bodo konec tega meseca dokončno sprejemali družbeni plan, bodo vsi skupaj prevzeli nase odgovorno nalogo. Čeprav so velenjski rudarji v zadnjem času prišli v težave, pa smo lahko trdno prepričani, da bodo, kot vedno doslej v novi socialistični graditvi, postavljene naloge in sprejete obveze dosledno izpolnili in zaključili letošnje poslovno leto s pozitivno bilanco.

Pravilno ZAPOSLOVANJE je pomemben proces

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

2. Poklicno svetovanje in izbor poklica, ki ima v glavnem naslednje obeležje:

— je poglobljeno strokovno psihološko-medicinsko delo.

Znano je, da se ljudje medsebojno zelo razlikujejo po svojih psihičnih sposobnostih, kot npr. mentalne sposobnosti, (inteligenca, sposobnost zaznavanja mehaničnih odnosov, sposobnost razumevanja prostorninskih odnosov, govorna sposobnost, psihomotorne sposobnosti (sposobnost prstov in rok), senzorne sposobnosti čutil (sluha, vida in vonja) in osebnostne vrednote (karakternost, temperament, interesi in stališča). Vse te razlike med ljudmi vsekakor niso brez pomena za uspeh pri delu. To posebno se zato, ker človek v pogojih mehanizirane in avtomatizirane proizvodnje dela vse bolj kot organizator, kontrolor in posluževalec zahtevnih in preciznih strojev ter delovnih procesov. Za vse to pa mu je potrebno vse več intelektualnih ter drugih vrednot in sposobnosti.

Različni poklici že glede na svojo prirodnost postavljajo v pogledu navedenih sposobnosti različne zahteve po teh. Torej je od zahtevnosti posameznih poslov in poklicev odvisno, kakšen mora biti minimalni nivo inteligentnosti, ki je potreben za uspešno delo v njih. Za poklice radiotehnika, tesarja, mehanika, inženirja itd. je potrebna, poleg ostalega, tudi mehanična sposobnost; dočim je npr., za poklice, ki združujejo precizno delo (v elektroindustriji, industriji preciznih instrumentov) spretnost prstov nepogrešljiva vrednota.

Z različnimi metodami psihološkega raziskovanja (testi, intervju itd.) obstojajo možnosti, da se ugotovi v kakšni meri je zastopana neka raziskovana in iskana sposobnost ali lastnost pri posamezniku, ob primerjavi z drugimi ljudmi. Na

skem centru. Levji delež proizvodnje odpade na vzhodni jamski obrat, saj bodo tu nakopali 70 odstotkov vsega lignita.

Pridobljeni premog bodo klasirali v kosovec, kocke, oreh, grah in zdrob. V zadnjih letih proizvajajo vedno več zdroba, ker pridobivajo premog v vedno večjih globinah, kjer je premogovni sloj bolj razdrobljen. Več je tudi presipnih mest pri transportu iz jame. Vse bolj uporabljajo rezalno mehanizacijo, zato je zdroba vedno več.

in transportne poti. Te izboljšave bodo izboljšale delovne pogoje v zahodni jami in opravičeno pričakujejo boljše delovne učinke. Tudi proizvedena tona premoga iz te jame bo cenejša.

Medtem pa bodo v škalski jami močno zmanjšali dnevno proizvodnjo in nakopali le 387 ton na delovni dan. Spremembe na tržišču pozoročajo velike težave pri prodaji premoga iz te jame.

Na svoji žagi ga bodo razžagali 10.000 m³. Avtopark bo še naprej prevažal z avtobusi rudarje na delo in domov. S tovarnjaki pa bo ta obrat prevažal razne materiale. Manj opečnih enot bodo naredili v obratu elektrofilijskih elementov »EFE«. Predvidoma smo 14 milijonov enot.

RLV:

REVALORIZACIJA VREDNOSTI OSNOVNIH SREDSTEV

Zvezna skupščina je sprejela zakon o dejanskem ovrednotenju — ali revalorizaciji — osnovnih sredstev gospodarskih organizacij. To je v povojnem razdobju že peta revalorizacija osnovnih sredstev, vsaka od njih pa je imela isti namen: prikazati dejansko vrednost osnovnih sredstev našega gospodarstva in v zvezi s tem zagotoviti v obliki amortizacije primerna sredstva za vzdrževanje že obstoječih, kakor tudi za nabavo novih osnovnih sredstev.

Prva revalorizacija je bila izvedena v našem gospodarstvu takoj po končani vojni — leta 1946. Imela je namen, da je s prostim popisom in predvojnimi cenami ugotovila predvsem stanje naše mehanizacije v tehničnem pogledu. S takšno evidenco smo se bili zadovoljili vse do leta 1953., t.j. skozi vse obdobje administrativnega upravljanja našega gospodarstva, ko so se naše gospodarske organizacije borile za čim večjo produktivnost, s katero so želele zadostiti velikim povojnim potrebam naše družbe. V tem letu so bila gospodarska podjetja prepuščena v upravljanje delovnim kolektivom. Ob tej priliki so bila osnovna sredstva ponovno popisana in ocenjena s takrat veljavnimi cenami. S tem so bile gospodarske organizacije postavljene na nove osnove ekonomskega gospodarjenja, ki je prineslo občuten porast storilnosti, produktivnosti in standarda delovnih ljudi.

Gibanje cen na domačem in tujem tržišču je dalo našemu dinarju drugačno vrednost, kar je imelo za posledico, da je bila vrednost tehnične opreme gospodarskih organizacij, izkazana v poslovnih knjigah, občutno nižja od vrednosti teh sred-

stev na tržišču. Zato je bila vrednost osnovnih sredstev — popisanih in ocenjenih v letu 1953 — popravljena že tretjič, tokrat z enotnim faktorjem 1,17, t.j. za znesek, kolikor se je povečal odnos med vrednostjo dolarja in dinarja.

Nadaljnji porast cen vsem artiklom in v zvezi s tem izmenjan odnos vrednosti dinarja do dolarja je nalagal gospodarskim organizacijam v letu 1962 četrti popravek vrednosti osnovnih sredstev, ki je bil pripravljen in izveden bolj premišljeno, bolj temeljito. V divji kampanji povojnega obdobja za povišanimi cenami vseh artiklov na vseh svetovnih tržiščih je za gotove stvari nemogoče postaviti ceno, ki bo držala za desetletja. Tako splošno gibanje cen brezpogojno narekuje nov — peti — popravek vrednosti osnovnih sredstev, ki bo ob koncu leta 1966 pokazal, s kakšnimi dejanskimi vrednostmi razpolaga naše gospodarstvo, kakšna sredstva bodo v prihodnosti potrebna za obnovo naše mehanizacije in v koliki meri vpliva povečana vrednost osnovnih sredstev na strukturo naše proizvodne cene.

Prvi izračuni so nam pokazali, da koliko se bo z novo revalorizacijo dvignila dosedanja vrednost osnovnih sredstev pri rudniku:

Iz tabele je razvidno, da se bo z novo revalorizacijo dvignila predvsem dosedanja vrednost gradbenih objektov in rudarskih del, ki so bila z revalorizacijo v letu 1962 prikazana nerealno. Povprečno povečanje vrednosti vseh osnovnih sredstev bo približno za eno tretjino, kar odvarja dejanskemu stanju današnje tržne vrednosti teh sredstev.

Od te nove vrednosti osnovnih sredstev bo rudnik obračunaval in vplačeval sredstva v amortizacijski sklad, ki bo služil za obnovo naše mehanizacije, sredstva, ki jih bo rudnik vplačeval v amortizacijski sklad pa bodo obremenjevala našo proizvodno ceno premoga. Da se pri tem ne bi porušilo dosedanje ravnotežje med potrebnimi sredstvi in zmogljivostjo proizvodne cene, je bil sprejet novi zakon o amortizaciji osnovnih sredstev delovnih organizacij, ki predvideva nekaj sprememb dosedanjega zakona o amortizaciji in prepušča več svobode delovnim organizacijam v pogledu ekonomskega poslovanja ravno v zvezi z osnovnimi sredstvi.

Dosedanji zakon o amortizaciji je namreč predpisoval obvezen odstotek za posamezne skupine osnovnih sredstev. Ta odstotek je bil sicer določen v razponih, vendar točno predpisan in ga ni bilo mogoče menjati, čeprav bi imele gospodarske organizacije ekonomsko možnost, da bi izdvajale v amortizacijski sklad večje zneske, kot pa jih je določal zakon o amortizaciji.

Novi zakon o amortizaciji pa določa, da imajo gospodarske organizacije po sklepu delavskega sveta pravico obračunavati in vplačevati do 50 % večji znesek amortizacije, kot ga predvidevajo predpisane stopnje. Ta svoboda obračunavanja amortizacije in vplačevanja v amortizacijski sklad prepušča gospodarskim organizacijam možnost večje in hitrejši obnove njihovih mehanizacij, seveda, če in v kolikor zadošča dohodek za kritje tako povečanih stroškov vkaalkulirane amortizacije. Vsekakor pa je sleherna gospodarska organizacija dolžna vplačati v amortizacijski sklad vsaj toliko sredstev, kolikor jih predvidevajo minimalne stopnje amortizacije. Na ta način je zakonodajalec hotel zagotoviti najnujnejša sredstva za obnavljanje mehanizacije vsake gospodarske organizacije.

Logičen bi bil sklep, da je s povečano vrednostjo osnovnih sredstev, ki jo daje nova revalorizacija, povečana tudi amortizacija. Po teh izračunih bi bil rudnik dolžan vplačevati sledeče zneske v amortizacijski sklad, po revalorizaciji, v primerjavi z obveznostmi pred revalorizacijo:

Naziv skupine	Vrednost v 000 N-din		% poveč.
	pred revaloriz.	po revaloriz.	
gradbeni objekti	31.804	50.212	58
rudarska dela	23.356	37.145	59
oprema	82.332	97.472	18
zemljišča	413	413	—
zagonski stroški	10.922	10.922	—
Skupaj	148.827	196.164	31,8

Naziv skupine	Vrednost v 000 N-din		znesek amortiz. v 000	
	pred revalorizacijo	po revalorizaciji	pred revalorizacijo	po revalorizaciji
gradbeni objekti	31.804	50.212	582	977
rudarska dela	23.356	37.145	3.744	5.509
oprema	82.332	97.472	10.868	12.793
zemljišče	413	413	—	—
zagonski stroški	10.922	10.922	1.092	1.092
Skupaj	148.827	196.164	16.286	20.371

(Nadaljevanje sledi)

RLV - disciplinske kazni

Franc PUSTOVRH, ki je zaposlen na elektrostrojnem obratu kot kovač, je vložil pritožbo zoper odločbo višjega delavskega razsodišča pri centralnem delavskem svetu RLV. Višjo delavsko razsodišče je izreklo Francu Pustovrhu, dne 10. 10. 1966 ukrep po čl. 11/4 pravilnika o odgovornosti delavcev RLV in sicer izključitev iz delovne skupnosti.

Franc Pustovrh je v svoji pritožbi, ki jo je poslal centralnemu delavskemu svetu navedel, da je invalid III. kategorije, da živi v slabih gnotnih razmerah, da je zelo živčen in da ni imel namen žaliti mojstra Povšeta, kakor tudi ne telesno poškodovati Ivana Brvarja. V svoji pritožbi priznava Franc Pustovrh inkriminirani dejanji, prosi pa, da se mu spregledata in da ne bo več storil takega dejanja.

Višje delavsko razsodišče je vse te okoliščine že upoštevalo, hkrati pa je upoštevalo kot obtežilno to, da je Franc Pustovrh že zagrešil kršitve delovne dolžnosti in bil za to kaznovan.

Centralni delavski svet rudnika lignita Velenje je na 6. rednem zasedanju, dne 30. decembra 1966 obravnaval pritožbo. Na zasedanju je bil navzoč tudi Franc Pustovrh, ki je ponovil pritožbene razloge.

Člani centralnega delavskega sveta so s tajnim glasovanjem ugodili pritožbi Franca Pustovrha in s tem razveljavili odločbo višjega delavskega razsodišča z dne 10. 10. 1966, 18 navzočih članov je glasovalo »ni kriv«, 15 članov je glasovalo »je kriv«, 1 član centralnega delavskega sveta RLV pa se je glasovanja vzdržal.

Po novem zakonu o amortizaciji bi bil rudnik dolžan vplačevati za 25 % višji znesek v amortizacijski sklad, kot pa po dosedanjem zakonu, kar bi občutno povečalo proizvodno ceno. To pa bi imelo za posledico ali povečanje prodajne cene premoga — na kar v današnji konkurenčni konjunkturi ni mogoče misliti — ali pa znižanje osebnih dohodkov. Da do takšnih nezaželenih pojavov ne bi prišlo v našem gospodarstvu, pripravlja Zvezna skupščina nov zakon o minimalnih stopnjah amortizacije, ki bi bile po dosedanjih predvidevanjih občutno nižje kot so sedanje. Po teh osnutkih bi bil za rudnik za 34 % nižji od dosedanjega. Ta nižja obveznost do amortizacijskega sklada bi bila kolektivno rudnika v današnjem času zelo dobrodošla za ustvarjanje primernega dohodka, na drugi strani pa bi bila zelo nevarna, da bi utegnili pustiti v nemar našo jamsko mehanizacijo, ki je kljub vsej modernizaciji že zastarela in v mnogem že dotrajala. Pravo pot v tej dilemi bo moral ubrati delavski svet rudnika, razumeti pa jo bo moral ves kolektiv. Mavec

iz naših delovnih organizacij

Na njive in travnike dajemo premalo gnojil

RASTLINE SO PRAV TAKO KOT ŽIVALI IN CLOVEK ŽIVA BITJA. ONE PRAV TAKO RABIJO SVETLOBO, ZRAK IN HRANO. NA PRVE TRI FAKTORJE CLOVEK V PRAKTIČNEM KMETIJSTVU NE MORE VPLIVATI, MEDTEM KO NA PREHRANO — GNOJENJE LAHKO POLNOMA VPLIVA. RASTLINE SO NEGBNE IN SO VEZANE NA OZEK ŽIVLJENJSKI PROSTOR. NA TEM PROSTORU IMAJO PONA-VADI DOVOLJ TOPLOTE, SVETLOBE IN VLAGE, ČESTOKRAT JIM PA MANJKA HRANA. KER GNOJIMO KULTURNE RASTLINE V GLAVNEM ZATO, DA NAM DAJEJO NAJVAŽNEJŠA HRANILA, KOT SO SKROB (ŽITARICE) IN MASCOBE (OLJNICE), SUROVINE ZA INDUSTRIJO, TER HRANO ZA ŽIVALI, JIM MORAMO DATI TISTE POGOJE V KATERIH NAM BODO DAJALE NAJVEČ IN NAJCENEJE.

Ker je v večini primerov hrana nezadostna zato je hranjenje rastlin — gnojenje zelo nujen agrotehnični ukrep. Rastline rabijo za gradnjo svoje-ga telesa zelo različne elemente, v večjih količinah pa le dušik (N), fosfor (P) in kalij (K). Največkrat nastopajo v pomanjkanju ravno ti trije elementi in zato jih moramo dodajati. Skoraj v vsaki zemlji je nekaj teh elementov, ki so nastali prav tako kot zemlja in kamenine ki so pod njo.

Za kmetovalce

Ce hočemo torej imeti boljše in večje pridelke, moramo dodajati ti-stih elementov, ki manjkajo, pri-tem pa moramo upoštevati tudi kislost zemlje in rastline, ki jih mi-slimo gojiti. Vedeti je treba namreč to, da ima skoraj vsaka rastlina svo-je specifične potrebe po različnih elementih (n. pr. krompir rabi ve-liko kalija).

Ob upoštevanju vseh teh faktor-jev se laže odločimo koliko in kaj bomo gnojili. Veliko bi nam k temu pripomogla tudi analiza zemlje, da bi se bolj natančneje vedeli kaj da-jati. Rastlinsko hrano dajemo običaj-no v dveh oblikah, bodisi s hlev-skim gnojem ali z ostalimi gnojili. Ko dajemo hlevski gnoj, ne dajemo samo hranil, ampak le snov iz ka-tere potem drobnoživke, ki so v zemlji, napravijo humus. Ce bi gno-jili samo s hlevskim gnojem bi bilo to enostransko gnojenje, kajti hlev-ski gnoj vsebuje nekaj dušika, ma-lo kalija in bore malo fosforja. Hlevski gnoj naj bi v glavnem pri-šel pod take rastline, ki ga dobro izkoristijo, to so pa v glavnem le okopavine in hmelj. Hlevski gnoj je tudi zelo važen kot poživilo za zemljo, to pa iz razloga, ker vcepi zemlji nove drobnoživke. Poudariti je treba, da zemlja ni mrtva stvar. V njej je na milijarde drobnih ži-valic, ki so vidne le pod mikrosko-pom in te pretvarjajo rastlinske ostanke (korenine, listje) in hlevski gnoj v take oblike, da jih rastline lahko koristno uporabljajo.

Omenjeni proces je izredne važno-sti in prav od njega je odvisna ro-dovitnost zemlje same. Hlevskega gnoja ne dajemo na travnike, ker bi bilo to enostransko gnojenje (z dušikom) prav tako pa travni ruši ni potreben humus. Tak način gnojenja bi bil predrag, hlev-ski gnoj pa slabo izkoristčen. Ker nam hlevskega gnoja vedno pri-manjkuje, ga je treba smotrno upo-rabiti in ga dajati le na njive ustreznim kulturam.

Drugi način dodajanja hrane pa je gnojenje z gnojili (naravnimi in umetnimi). Z ozirom, da so v po-manjkanju le trije elementi imamo le troje vrst gnojil, in sicer: dušič-na, fosforjeva in kalijeva. K dušičnim gnojilom spadajo kal-komonsalpetar, amonsulfat, čilski soliter in apneni dušik. Vsa gnojila so hitro delujoča, razen apnenega dušika, ki deluje počasi. Kalka-monsalpetar ali nitromonkal vsebu-je ca. 20% čistega dušika, to po-meni, da je v 100 kg takega gnojila 20 kg čistega dušika, ostalo je pa primes. Ce pravimo gnojilu, da je hitro delujoče, pomeni da se takoj ko ga damo v zemljo pretvori v ta-ko obliko, da ga lahko rastline takoj uporabijo. Ima pa to slabo la-stnost, da se slabo veže na zemljo in se vsled tega hitro izpira. Ravno iz teh razlogov ga uporabljamo ta-ko, da ga isti rastlini dajemo več-krat v manjših količinah skozi celo vegetacijo. Ce bi ga dali naenkrat celo količino, bi ga rastlina del po-rabila, ostalega pa bi dež izpral v globlje plasti in bi bil za rastlino izgubljen.

Apneni dušik je počasi delujoče gnojilo, zato ga lahko damo celo-ten predviden obrok že pred samo setvijo. Starejšim kmetovalcem je to gnojilo dobro znano, saj pravijo ko so ga uporabljali je bilo manj plevela. Apneni dušik mora priti na njivo najkasneje 10—14 dni pred setvijo, to pa zato, da se do takrat pretvori v tako obliko, ki bo rastli-ni dostopna. Apneni dušik je težko topljiv in ni tako podvržen izpira-nju. Apneni dušik deluje tudi kot her-bicid — uničuje plevela. V fazi raz-tapljanja 10—14 dni se tvori vmes-ne kemične spojine, ki so za kaleče

setvijo. Starejšim kmetovalcem je to gnojilo dobro znano, saj pravijo ko so ga uporabljali je bilo manj plevela. Apneni dušik mora priti na njivo najkasneje 10—14 dni pred setvijo, to pa zato, da se do takrat pretvori v tako obliko, ki bo rastli-ni dostopna. Apneni dušik je težko topljiv in ni tako podvržen izpira-nju.

Apneni dušik deluje tudi kot her-bicid — uničuje plevela. V fazi raz-tapljanja 10—14 dni se tvori vmes-ne kemične spojine, ki so za kaleče

rastline zelo uničujoče. Pri pravilni uporabi je lahko dober herbicid, pri nepravilni uporabi (gnojenje tik pred setvijo ali ob setvi) nam pa lahko uniči celoten pridelek.

Od dušičnih gnojil je še treba omeniti ureo. To je visoko procent-no gnojilo (čez 40%) in je pri upo-rabi tega treba biti pazljiv.

Fosforjeva gnojila so počasi delu-joča in se po navadi ne izpirajo hitro, zato jih lahko uporabljamo že v jeseni ali pozimi v celotnih koli-činah, lahko jih uporabljamo tudi za založno gnojenje v večletnih na-sadih (sadne plantaže, hmelj). Od fosforjevih gnojil poznamo Thoma-ževo žindro, superfosfat in mikro-fos.

Thomaževo žindro je vzporeden produkt pri proizvodnji jekla in vsebuje ca. 16% čistega fosforja. Poleg tega vsebuje še 40—50% žga-nega apna, ki je v glavnem za naše zemlje zelo dobrodošlo.

Drugo gnojilo superfosfat je zelo dobro le na nevtralnih ali alkalnih (ne kislih) tleh. Ce z njim gnojimo na zakisani zemlji se fosfor veže z aluminijem in železom v netopne fosfate in so za rastline izgubljeni. Mikrofos se uporablja kot fosforno gnojilo za proizvodnjo nitrofoska-lov.

Od kalijevih gnojil poznamo le kalijeve soli, ki jih pridobivamo v naravnih rudnikih. Ta gnojila upo-rabljamo v glavnem pred setvijo, le v izjemnih primerih gnojimo z njimi pod list. Za krompir se v več-ji meri uporablja kalijev sulfat, ker klor, ki se nahaja v kalijevih solih, krompir slabo prenaša.

Pri mešanih gnojilih imamo zdru-žene vse tri elemente (N, P, K) v različnih kombinacijah. Tovarne že v ta namen pripravljajo posebne mešanice za travnike, okopavine, žitarice itd. V zadnjem času prihajajo na tržišče le granulirani (v zrn-kih) nitrofoskali, ki so praktičnejši za skladiščenje in trošenje.

Ce v zemlji primanjkuje katerega od treh glavnih elementov, že po zunanjem videzu lahko ugotovimo za kateri element gre. Prav tako tu-di vsak od teh elementov igra ve-liko vlogo pri ostalih funkcijah, ki se dogajajo v rastlini v času rasti.

Dušik je motor rastline. Ce ga je dovolj v zemlji rastline hitro raste-jo, so temno zelene barve in sočne. To je glavni element pri tvorbi be-ljakovin. Ce dušika primanjkuje so rastline blede, slabo rastejo.

Fosfor je zelo potreben element. Posebno veliko ga je v semenih, ker uravnava kaljenje. Deluje tudi kot regulator rasti, če ga primanjkuje so lističi po navadi manjši, postaja-jo vijoličasti in izgledajo kot na-pihneni.

Rastlinam daje trdnost kalij, uravnava pa tudi uporabo vode. Ce je dovolj kalija uporabljajo rastline vodo bolj gospodarno in se ob na-stopu suše ta ne občuti tako. Kalij je posebno potreben v času rasti, saj ga najdemo največ v mlajših hi-trno rastočih delih rastline. Ce kalija primanjkuje se listi obarvajo rjavo ob robu pri nekaterih rastlinah se pa pojavijo bele pike.

Ce hočemo doseči velike pridelke morajo biti v zemlji prisotni vsi elementi v zadostni količini. V kme-tijstvu namreč velja zakon, da je pridelek odvisen od tistega elemen-

ta, ki ga je v zemlji najmanj. Se-veda pa je treba pri gnojenju upo-števati tudi rastlino katero gnojimo. Veliko pozornost moramo polaga-ti gnojenju travnikov. Res da da gnojenje z dušikom takojšnje rezul-tate, to pa nas ne sme varati. Mi želimo dobiti iz travnikov veliko kvalitetne krme — veliko hranilnih snovi.

Ce gnojimo samo z dušikom je to enostransko gnojenje in se nam v tem primeru poveča le količina kr-me, kvaliteta pa ne. V travni ruši hočemo imeti samo dobre trave in detelje. To bomo dosegli le na ta način, da bomo sprva gnojili trav-nike s takim nitrofoskalom, ki ima le majhen odstotek dušika. Tako gnojimo samo prvo leto, v nasled-njih letih pa uporabljamo samo ni-trofoskal, kjer sta zastopana samo fosfor in kalij, (nitrofoskal P:K = 20:20). S prvim gnojenjem smo do-bili željen sestav ruše, z nadalj-njim gnojenjem pa hočemo ta se-stav zadržati, oziroma ga celo iz-boljšati v korist deteljine. Le taka krma, ki vsebuje mnogo detelj, je bogata na hranilih in to nam mora dober travnik tudi dati.

Tudi gnojenje travnikov z gnojni-co je enostransko gnojenje z duši-kom. Tak način gnojenja pride v po-štev le tam, kjer je uveden pašno-košni sistem, to je tam, kjer se vso vegetacijsko dobo izmenoma pase in kosi, seveda odvisno od jakosti ve-getacije.

Sedaj v zimskem času si je treba napraviti takšen plan gnojenja, ki bo za določene njive in travnike najbolj ustrezen. Najprej se morajo kmetovalci odločiti, da bodo sploh nabavili ustrezno količino gnojil. Pri nas je žal ustaljena praksa, da gno-jimo z umetnimi gnojili le poljšči-nam, medtem ko travniki ne dobijo niti minimalnih količin. Takšen kmet, ki ima ca. 7—8 ha obdelova-nih površin, bi moral letno kupiti najmanj 5 do 6 ton umetnih gnojil (taka, ki mu najbolj odgovarjajo). Na ta način bo intenziviral svoje površine, dale mu bodo mnogo več kot danes in s tem si bo napravil dobro startno osnovo za nadaljnje kmetovanje. Ce bo pridelal več kr-me bo lahko redil več živine, ta mu bo dala več hlevskega gnoja, ta zo-pet večje pridelke itd.

Kdor si pripravlja gnojilni načrt bi moral upoštevati, da vrne njivam in travnikom vsaj toliko, kolikor jih je predhodni pridelek odnesel. Sa-mo to pa tudi ni dovolj, dati je tre-ba še več hranil, kajti s tem dajemo vedno boljše pogoje za lepše in viš-je pridelke. Ne bi trdil, da so gnojila poceni, trditi pa upamo, da za ti-stega, ki jih veliko in pravilno upo-rablja, predstavljajo to zelo mali stroš-ek z ozirom na velikokrat povečani donos.

Kmetovalci, odločite se in upo-rab-ljajte več gnojil! Gnojila si preskr-bite v zimskem času, kajti s tem si jih boste nabavili po nižji ceni in imeli jih boste pri roki kadar jih boste potrebovali. Kdor ne bo pričel uporabljati večjih količin umetnih gnojil, ne bo mogel iti v korak z na-prednejšimi kmeti. Ko pa nekdo en-krat zaostane, mora še pozneje vlo-žiti več truda, da se vsaj približa na-prednejšemu načinu kmetovanja.

Kdor še dvomi, da z večjo upo-ra-bo umetnih gnojil ni boljšega uspe-ha, naj poizkusi sam s tem, da si bo del njive ali travnika pognojil z največjo dozo, del naj pa puste ne-gnojen. Tako bo najenostavnejši na-čin prepričal samega sebe. Seveda je uspeh gnojenja odvisen v določe-ni meri tudi od lege zemljišča in od vodnega režima. Ce nam na površi-nah zastaja voda, moramo najprej urediti vodni režim, šele pozneje se lahko odločimo za gnojenje z veliki mi količinami.

Največje skrite rezerve so v naših travnikih, ki jih lahko aktiviramo le z dodajanjem večjih količin umetnih gnojil.

Spomni se večkrat: »Na cesti nisi sam«

Na cesti nisi sam! Večkrat sliši-mo in preberemo to opozorilo, ki je v prometu na cestah povsod na-vože. Toda še vedno ga ne upošte-vamo.

Lani ga na velenjskem področju ni upoštevalo 40 voznikov motornih vozil in 15 pešcev, ki so bili udele-ženi pri prometnih nesrečah, ker so se vedli kot, da bi bili sami na ce-stah. Pri teh nesrečah je bilo 67 lju-di telesno poškodovanih, štirje pa so izgubili življenje. V statistiki so postali žrtve prometnih nesreč. Mrtvi so po krivdi nekoga, ki je mi-slil, da je sam na cesti. Koliko iz-gubljenega časa, stroškov in trplje-nja je bilo pri teh 67 ljudeh, ki so bile žrtve prometnih nesreč.

Nepazljivost pa terja tudi drugod človeška življenja. Lani so zaradi neupoštevanja predpisov bili trije mrtvi na železnici. Toda to so samo nesreče s človeškimi žrtvami in te-lesnimi poškodbami. Bilo pa je še 91 nesreč pri katerih je nastalo ma-terialne škode za 16,947.000 S-din.

Poudariti moramo, da so tudi peš-ci krivi marsikatero prometne ne-zgode. Na cesti se vedejo kot, da je ta le za njih. Problem zase pa so tudi ceste, ki kmalu ne bodo več primerne za naraščajoči promet.

Ravno zato pa moramo vsi, ki uporabljamo ceste, biti dovolj di-sciplinirani, upoštevati predpise in se zavedati, da je cesta namenjena za vse in da na njej NISMO SAMI!

Obvestilo postaje milice

Amalija Harličko, rojena 12. 6. 1901 v Skaljah, stanujoča v Lazah pri Velenju št. 60, govori v javno-sti, da so delavci Postaje milice Vele-nje ubili njenega rejenca Srečka GOROGRANCA.

Javnost obveščamo, da Srečko GOROGRANC živi v Ljubljani, Jer-

ška cesta št. 51 in se uči kleparske obrti pri Stanislavu SKORJANCU. Zato smo Amalijo HARLIČKO zara-di obrekovanja in razširjanja neres-ničnih vesti prijavili občinskemu javnemu tožilstvu Celje.

Postaja milice Velenje

PRETEPAČI V MELANSKOVI GOSTILNI

V nedeljo, 25. 12. 1966 so bili v go-stilni pri Marici Melanšek v Pesju med gosti tudi fantje, ki so se za-čeli kmalu čudno obnašati. Najglas-nejši med njimi, na pogled vodja skupine, je bil Halil FERHATOVIĆ (25 let), ki začasno stanuje v Vegra-dovem naselju.

Z nesramnimi besedami so izziva-li goste, vendar ni nihče reagiral na njihovo početje. Okoli 22. ure pa je Ferhatović izzval pretep. Skupina sedmih fantov na čelu z vodjem Ferhatovićem, je začela v gostilni me-tati stole, steklenice in razbijati ši-pe. Od zmag so skozi gostilniško okno zmetali tri zaboje steklenic piva. Tako so gostilničarki popolno-ma uničili 10 gostilniških stolov, po-škodovali 3 mize in razbili še nekaj ostalega gostilniškega inventarja. Naredili so škode za okoli 200.000 starih dinarjev.

Poleg Halila Ferhatovića, ki so ga organi milice lani že devetkrat pri-javili zaradi kaznivih dejanj sodni-ku za prekrške, so bili še nadaljnji razgrajaci: Alojz SVENSEK (19

let), delavec pri Chrommetalu, Stan-ko SVENSEK, (23 let), delavec pri Chrommetalu, Simo KRAJINOVIC, (22 let), rudar pri RLV, Boro ZGO-NJANIN (27 let), rudar pri RLV, Mile SUZIC (24 let), zidar pri Ve-gradu in Muharem Garić (22 let), rudar pri RLV.

V delovnih kolektivih, kjer so pre-tepači zaposleni, se zgražajo nad njihovim početjem in jih bodo zato disciplinsko kaznovali. Tako bi mo-rali narediti povsod s tistimi člani kolektiva, ki se ne znajo lepo obna-šati v javnosti.

HOTEL »PAKA« VELENJE

KONCERTNA
NARODNA IN PLESNA GLASBA
VSAK DAN, RAZEN PONEDELJKA

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Ivan Fijavž, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Maks Medved, Ljuben Naraks, Milan Sterban, Jože Tekavec, Maruša Trampus, Alojz Zavolovšek in Rudi Zevart — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 novih par ali 30 starih dinarjev — Letna naročnina 7 novih dinarjev in 50 novih par ali 750 starih dinarjev, polletna naročnina 3 nove dinarje in 75 novih par ali 375 starih dinarjev Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-3-369 pri SDK, eskpozitura Šoštanj — Naslov uredništva: SALEŠKI RUDAR, Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 5-50-87 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in klistef: GP Celjski tisk Celje.

šport šport šport šport

60-metrška skakalnica

v Mislinji

Mislinja postaja iz leta v leto vse bolj zanimiv športni kraj. V načrtu imajo izgradnjo zimsko-športnega centra z vrsto športnih naprav, ki bodo dale možnost vsestranske smučarske turistične kakor tudi tekmovalne dejavnosti.

Pred dnevi so otvorili novo 60-metrško skakalnico, ki jo je projektiral ing. Lojze Jevšenak, ki pa je vodil tudi vsa dela pri izgradnji.

Ob tej priliki je bilo na novi skakalnici republiško prvenstvo za člane. Prireditelj si je ogledalo preko 3 tisoč obiskovalcev. Nastopilo je 42 tekmovalcev iz 14 klubov.

Zmagal je Peter Ržen 220,4 (55 in 57 m) pred Ludvikom Zajcem 208,5

Slalom v Zavodnjah

Topolšani boljši od Soštanjčanov

Smučarski klub Partizana Soštanj je priredil v Zavodnjah nad Soštanjem tekmovalno v slalomu za vse kategorije. Tekmovanja so se udeležili razen Soštanjčanov tudi smučarji iz Topolšice. Skupaj je nastopilo 23 tekmovalcev na progi, ki je bila dolga 200 z 60 m višinske razlike in 25 vrtači.

Nastop Topolšanov in njihove uvrstitve preseneča. Pri članih sta se po diskvalifikaciji Pšovnika in Zakrnika, na prvo in drugo mesto uvrstila Herman Pergovnik in Drago Tamše in Topolšice.

Med mladinci je s precejšnjo pred-

nostjo zmagal Marjan Marinšek iz Topolšice, dočim je bil favorit v tej konkurenci Ivan Vačovnik diskvalificiran. Najboljši pionir pa je bil Milan Katič.

Rezultati:

Članik: 1. Herman Pergovnik, Topolšica, 49,0; 2. Drago Tamše, Topolšica 50,4; 3. Ernest Tadol, Soštanj 54,6.

Mladinci: 1. Marjan Marinšek, Topolšica 45,4; 2. Ivan Kotnik, Soštanj 55,5 3. Vlado Melanšek, Soštanj 59,7.

Pionirji: 1. Milan Katič, Soštanj 55,6; 2. Ado Cverlin, Soštanj 59,3; 3. Miran Gmajner, Soštanj 64,4.

DRŽAVNO PRVENSTVO V UMETNEM DRSANJU

Tudi v drsanju napredek

V hali Tivoli v Ljubljani je bilo pred dnevi državno prvenstvo v umetnem drsanju. Sodelovalo je pet klubov iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in Velenja.

Najbolje so se to pot odrezali Zagrebčani, saj so osvojili kar pet prvih mest, Ljubljancani tri in Velenjani eno prvo mesto.

Velenjski drsalci so bili najuspešnejši v parih, kjer so osvojili: 1. prvo, 1. drugo in 1. tretje mesto. Med posamezniki pa je Franci Blatnik dosegel častno četrto mesto pri članih, predvsem zaradi slabega rezultata v obveznih likih. Dočim je bil

v prostem drsanju odličan.

Pri članskih dvojicah sta Nataša Dermol in Slavko Korenič postala državna prvaka. Bila pa sta edini par v tej konkurenci.

Pri mladinskih dvojicah sta za dvojico Olimpije Gazvoda — Svajger dosegla prvo mesto, Tatjana Vivod — Milan Jurčič drugo mesto in Tatjana Lap — Osolnik tretje mesto.

Spricho skopih možnosti za treniranje velenjskih drsalcev, moramo reči, da so pokazali lep napredek tudi v drsanju, saj jim je kotalkanje osnovna panoga.

Uspeh velenjskih sabljačev

Pred nedavnim je bilo v Ljubljani mladinsko republiško prvenstvo v sabljanju. Tekmovanja so se udeležili mladinci iz petih slovenskih sablaških klubov.

Sabljaška sekcija STVD »Partizan-Rudar« Velenje je poslala na to tekmovalno 6 mladincev in tri pionirje.

Mladi sabljači so se na tekmovalno zelo dobro odrezali. V konkurenci posameznikov sta dosegla AGIM KAZAZI drugo, MARJAN TAMSE pa tretje mesto. Tudi Andreju Kobale in Marjanu Plvcu sta manjkali le po ena zmagata za vstop v finale.

Če bi ocenjevali ekipo vseh petih klubov, bi lahko z gotovostjo trdili, da je bila velenjska najbolj uspešna.

Ognjeni krst so na tem tekmovalju prestali borci: Močilnik, Mraz, Stumberger, Uranjek in Žičkar. Bili so daleč najmlajši udeleženci na tekmovalju in vendar so tudi kot tekmovalci zapustili zelo dober vtis.

Višji trener in sablaški mojster tovariš Cvetko Rudolf se od njih kar ni mogel posloviti in je izrazil veliko zadovoljstvo nad njihovim dosežanim napredkom v tehniki sabljanja.

Lahko torej ugotavljamo, da je naša sabljaška sekcija v slabih dveh letih dela kar lepo napredovala. Škoda je le, da ima sekcija take težave z rekviziti. Trenutno ima še dva floreta in ko se bosta zlomila ta dva, bo delo sekcije za nekaj časa obstalo.

IZ OBČINSKE GASILSKE ZVEZE

VELENJE

Na razširjeni seji upravnega odbora, nadzornega odbora in vseh predsednikov gasilskih društev v občini, so sprejeli proračun občinske gasilske zveze za leto 1967. Sestavili so razpored občnih zborskih gasilskih društev, ki bodo v mesecu januarju. Sprejeli so sklep, da organizirajo tečaj za podčastnike, v katerega bodo poslala društva najpospešnejše gasilce. Sestavljena je bila lista najnujnejših potreb orodja in opreme za štiri požarne centre v Velenju, Soštanju, Smartnem ob Paki in Topolšici. Te požarne centre bodo opremili s sodobno opremo, da bodo enote sposobne za gašenje požarov in za reševanje pri elementarnih nesrečah. Motorne benzinarne, orodje in oprema, adaptacija gasilskega doma v Soštanju in izgraditev ramp za požarno vodo, bodo opravili in kupili s pomočjo kredita

60.000 in dotacije 50.000 novih dinarjev, ki jih je ob garanciji skupščine občine Velenje dal občinski gasilski zvezi Splošni zavarovalni zavod Celje, da bi se tako uresničil II. plan opremljanja požarnih centrov.

Na tej skupni seji so prebrali tudi poročilo o razširjeni seji predsedstva Gasilske zveze Slovenije na kateri sta bila predsednik in komandir odreda ObGZ. Iz poročila je bilo razvidno, da kljub sklepom V. kongresa slovenskih gasilcev, še niso rešena vsa organizacijska vprašanja in finanjske gasilske službe, kar pa bo rešeno v najkrajšem času na vseh merodajnih oblastvenih republiških forumih.

M. V.

ANTRAKOZA —

Problem antrakozе še danes predstavlja eno izmed odprtih vprašanj na področju profesionalnih bolezni, ker še ni popolnoma razjasnjen vpliv delcev premogovega prahu na pljučno tkivo.

Antrakozа spada med bolezni pljuč, ki jih imenujemo pnevmokonioze — bolezni, ki nastajajo zaradi vdihovanja majhnih delcev prahu, ki zaradi majhne teže lebdijo v zraku. Ti delci so lahko različnega porekla, od kremenčevega prahu (SiO₂), malih delcev azbesta, barita, pa vse do premogovega prahu. Od porekla zavisi tudi vrsta, razvoj in nevarnost bolezni, ki se ob nenehnem vdihavanju teh delcev razvija. Tako na primer kremenčev prah (SiO₂) povzroča najresnejšo bolezen te vrste — silikozo, zaradi katere se razvija ena izmed oblik pljučne tuberkuloze in se skoraj vedno konča smrtno. To je posledica kemičnega delovanja SiO₂ na pljučno tkivo v smislu degeneracije in razvoja pljučne tuberkuloze, ki jo povzroča premogov prah, v tem smislu ni tako nevarna, saj sam premogov prah ne deluje na pljučno tkivo kemično, vsekakor pa povzroča v pljučnem tkivu precejšnje spremembe.

Premogov prah, ki lebdí v zraku, pride skupaj z vdihanim zrakom v pljuča in to v pljučne mehurčke,

ki predstavljajo osnovo pljučnega tkiva. Tu se vrši izmenjava plinov — kisika in ogljikovega dioksida. Večina vdihavanega prahu se zopet izdihne, ostalo pa se vsede in lepi na stene pljučnih mehurčkov. Prah se pomeša s sluzjo, ki jo izločajo celice zidu pljučnih mehurčkov. Velik del se skupno s sluzjo izloči s kašljem, prah ki je še ostal v pljučih, pa prodira v stene pljučnih mehurčkov in povzroča spremembe. Pljučno tkivo se na teh mestih odebeli in tu se onemogoča normalna izmenjava plinov. Na ta način se znatno zmanjša površina za izmenjavo plinov v pljučih. To povzroča pri ljudeh s precej izraženo antrakozo, kar je posebno pri rudarjih zelo pogost pojav, nagnjenost h kašlju in občutek pomanjkanja zraka (dispnea). Posledice teh znakov so lahko tako težke, da pride zaradi tega do znatnega oslajbljenja srca, kar se lahko konča tudi smrtno. Smrtni primeri zaradi oslajbljenja srca so precej redki, samo oslajbljenje srca pa je pogost pojav. Neposredna posledica dispree (občutka pomanjkanja zraka) in kroničnega kašlja, je razširitev najmanjših, končnih dihalnih cevč (bronhidov), ki nastane zaradi prevelikega naprežanja pljuč. To je bolezen, ki jo imenujemo emfizem pljuč in je neprijetna zato,

POGOSTA BOLEZEN

RUDARJEV

ker je v tem primeru izraženo nagnjenje k vnetju pljuč in bronhov, pri težjih primerih pa se opaža tudi izrazit občutek pomanjkanja zraka (dispnea), ker se pljuča nahajajo v stalnem položaju, ki ga normalno zavzemajo pri vdihu. Opisani potek bolezni je značilen le za težje primere antrakozе. Večinoma je antrakozа celo pri rudarjih dosti slabše razvita in se izraža le v tem, da se premogov prah zadržuje v pljučih in povzroča črno barvo nekaterih predelov pljučnega tkiva. Pri tem so odebelitve pljučnega tkiva pogoste in gredo vzporedno z odlaganjem premogovega prahu v pljučih.

Prav v vzroku teh odebelitev, ki se v antrakozí vedno pojavljajo, se odpira novo vprašanje zdravstvenim delavcem. Točen vzrok še ni poznan, čeprav imamo več predvidenaj, ki pa še niso potrjena. Ena skupina zdravnikov, ki raziskuje ta problem, meni, da so odebelitve pljučnega tkiva posledica kemičnega delovanja SiO₂, ki ga v manjši meri vsebujejo vsaj nekatere vrste premogovega prahu, pa bi odebelitve nastale podobno kot pri silikozí. Druga skupina pa zagovarja hipotezo, da so te odebelitve posledica tuberkulozne infekcije, ki je pri antrakozí pogostejša kot normalno. Daljnje raziskave bodo pokazale, katera trditve je točnejša. Obstaja namreč tudi mnenje, da sta ta dva procesa povezana in da nastanejo odebelitve pljučnega tkiva kot rezultat delovanja obeh omenjenih vzrokov.

Antrakozа je pojava, ki je neizbežna v delovnih pogojih rudarjev, saj nastaja celo pri prebivalstvu večjih mest, kjer je zrak pomešan z dimom iz tovarn, kjer niso na dimnikih montirani posebni filtri. Poznejši razvoj k najtežjim oblikam pa je k sreči bolj redek pojav. Medicina ne pozna učinkovitih zdravil na kemijski osnovi, ki bi znatno olajševala ali preprečevala antrakozo. Edino uspešno sredstvo v borbi proti antrakozí je preventivna zaščita delavcev, ki so zaposleni na delovnih mestih, kjer je mnogo premogovega prahu. Vsa ta mesta morajo biti dobro oskrbljena s svežim zrakom in prezračevalnimi napravami, ki premogov prah skupaj z uporabljenim zrakom odstranjujejo iz delovišča. Na izrazito ogroženih delovnih mestih pa je priporočljiva uporaba enostavnih mask s filtri, ki zadržujejo prah pri vstopu zraka v dihalne organe.

KOMUNALNO OBRTNEGA CENTRA

v centru Velenja
pri Rudarskem domu
v Soštanju

Velenje

Črno
bela

umetnost

Ivana

Čobala

v Soštanju

I. Čobal: Moja žena — lesorez

V seriji razstav, ki jih v letošnjem letu pripravlja Napotnikova galerija, se je v januarju kot prvi predstavil mladi mariborski grafik Ivan Čobal. Čeprav po rodu ni štajerc, saj se je leta 1926 rodil na Planini pri Raketu, že dalj časa živi v štajerski metropoli. V začetku slikarskega študija je bil učenec ljubljanske akademije, nato pa se je razvijal predvsem samostojno. Ulvarja se predvsem z grafiko, kar je razvidno tudi iz razstave v Soštanju, kjer je pokazal 27 lesorezov in monotipij. Njegov slikarski svet še vedno živi v lepoti ženske figuracije, ki mu je najljubši motiv. Čeprav se od časa do časa loteva tudi drugih motivov, včasih celo čistih abstraktnih kompozicij, je vendarle njegova umetnost najlepše izražena v prikupnih dekliških glavah. V nekaterih lesorezih se je poizkusil tudi v reliefnem prikazovanju posameznih elementov, kar daje celotni kompoziciji malce nenavaden čar.

Slikarski svet, v katerem se giblje Čobal kot grafik, ni preveč raznolik, je pa zato doslednejši v iskrenem prizadevanju za čim bolj prečiščen svet svojih grafik.

Šoštanjsko likovno občinstvo je toplo sprejelo Ivana Čobala, saj se je otvoritve udeležilo precejšnje število ljudi iz Saleške doline in okolice.

KINO

KINO »SVOBODA« VLENJE

Dne 1. februarja
»GROM IN PEKEL«
francoski film
Dne 2. in 3. februarja
»ZVESTORA«
sovjetski film
Dne 4. in 5. februarja
»TAINI AGENT STANISLAV«
francoski film
Dne 7. in 8. februarja
»KRIZARKA AURORA«
sovjetski film
Dne 9. in 10. februarja
»AVANTURE VERNERJA HOLTDA«
nemški film
Dne 9. februarja — matinea
»LEGENDA O VOLKU«
ameriški barvni film

FILMSKO GLEDALIŠČE

Dne 30. januarja
»SRECA«
francoski barvni film
Dne 5. februarja
»TAINI AGENT STANISLAV«
francoski film
Dne 6. februarja
»LJUBEZEN V LAS VEGASU«
ameriški barvni Cs film

MALI OGLASI

● Oddamo sobo s toplovodnim ogrevanjem. KASTELIC, Saleška 22 d/IV, Velenje.

dopisujte

V NAŠ

LIST

Piše: Viktor Kojc

SREČANJE Z VAN GOGHOM

(nadaljevanje in konec)

Lahko trdim, da nedavno zaprta razstava holandskega mojstra risbe in čopiča Van Gogha v Beogradu predstavlja v zvrsti najrazličnejših razstav višek in vsekakor najpomembnejši kulturni dogodek v preteklem letu. Višek zato, ker se umetnine svetovnih mojstrov le redkokdaj prevažajo iz svojih stalnih bivališč, kjer jih varujejo, predvsem pa stalna enakomerna temperatura, kar je za čim daljšo življenjsko dobo slike nujno potrebno. O pomembnosti takšne razstave, ki jo je jugoslovanski javnosti posredovala vlada kraljevine Holandije iz zbirke državnega muzeja Kröller-Müller pa nazorno pričajo številke obiskovalcev, ki so presegle še tako optimistična pričakovanja uprave beograjskega Narodnega muzeja. V enem samem dnevu se je v veliki dvorani pred Van Goghovimi slikami in risbami zvrstilo v nepretrgani vrsti od jutra do večera preko 7000 ljubiteljev moderne umetnosti. Skupno število obiskovalcev pa je v teku dveh mesecev (novembra in decembra) preseglo število 150.000, kar je za obisk neke likovne prireditve vsekakor svojevrsten rekord. Vstopnice, reprodukcije Van Goghovih slik ter kataloge so morali večkrat ponatisniti, da so lahko ugodili vsem, ki so si želeli vsaj enkrat v življenju ogledati originalne stvaritve moza, ki mu je kratko življenje prineslo sama razočaranja. Izredno bogat in lepo opremljen katalog, ki si ga je po solidni ceni lahko kupil vsak obiskovalec razstave, bo v preteklosti hiši šlrom naše dežele, bogatili in širili znanje ter likovno kulturo tudi tistim članom družine, sorodnikom in znancem, ki si razstave osebno niso mogli ogledati.

Močno razsvetljen prostor je bil vsaj za mene preveč natrpan z velikimi in malimi slikami, ki so vselej skoraj druga ob drugi, kar je delovalo kot velika živo pisana orientalska preproga. Trenutno zbehan, pod vitom bogate barvitosti Van Goghove slikarske plaze, sem za hip obstal kot vkopan. Toda žal za razmišljanje ni bilo časa. Povorka ljudi, ki se je vila od vhoda avle po stopnicah in drugo nadstropje se je pri vstopu v razstavno dvorano zvrstila v eno samo nepretrgano vrsto. Vse je teklo čudovito mirno in disciplinirano, kar je narekovalo že samo spoštovanje do Van Goghovih stvaritev, ne glede na prisotnost čuvaja, reditelja in milicnikov. V enakomerno slavnostnem mimohodu so ljudje nemo, nekateri morda prvič in zadnjič v življenju, občudovali originalna dela nemirnega Holandca, ki je v svojstvu kulturnega ambasadorja ponesel v širni svet slavo svoje majhne, a po duhu velike domovine. Nehote se mi je porodila primerjava med osebnostjo Van Gogha, ki se je v svojem kratkem življenju moral spoprijeti s tolikimi težavami, kakor njegova majhna domovina, ki mora vsako ped rodovitne zemlje iztirgati in zaščiliti pred razbesnelimi valovi. In če na teh majhnih površinah morju tztirgane zemlje, zrastejo čudovito pisani tulpani, potem lahko razumemo tudi vse bogastvo kolorita Van Goghovih slik.

Kako zelo rad bi se pred marsikatero sliko pomudil malo dlje, toda žal se je vrsta ljudi, vsaj za mene, vse prehitro pomikala naprej, kajti zunaj so stali še drugi, ki so prav tako nestrpno čakali. Glasnega govorjenja v dvorani ni bilo slišati. Le redki so tu pa tam kaj šepetaje komentirali, sicer pa skoraj vsi uživali v lepoti Van Goghove likovne govornice. In ko sem tik pred izhodnimi vrati izstopil iz vrste, da se še enkrat zazrem v majhen avtoportret velikega moza, ki mu je slikarstvo pomenilo več kot življenje, sem se zdrznil ob misli na kruto usodo, ki je v trenutku duševne depresije prekinila še tako in tako zelo razjedeno nit njegovega kratkega življenja.

Dovolite mi, dragi bralci, da vam pred zaključkom tega zapiska vsaj v skopih obrisi prikazem življenjsko pot moza, čigar ime v svetu predstavlja višek modernega slikarstva.

Vincent Van Gogh se je rodil 30. marca 1853. leta kot sin protestantskega pastora v ravninah severnega Brabantia. Značilno je, da se tudi Van Gogh v začetku ni posvetil najprej slikarstvu. Zaposlil se je kot prodajalec umetniških del pri firmi Gupli, ki je imela svoje poslovalnice v Haggu, Londonu in Parizu. Van Gogh je bil prodajalec v vseh treh mestih. V Londonu se je nesrečno zaljubil in se ves razočaran vrnil v Pariz. Čeprav v tem trgovskem obdobju sam še ni slikal, mu je ta poklic trenutno povsem odgovarjal, saj se je v trgovini srečeval in spoznaval z mnogimi umetniki in njihovimi deli. Oboževal je stare mojstre (ki jih je kasneje tudi kopiral) in kritično presojal mnoge slikarje in njihova dela. V aprilu leta 1876 je opustil trgovski poklic in se predal študiju literature in sv. pisma, vse z namenom pomagati revežem, pa čeprav je bil revež tudi sam. Hotel je postati pastor ter v ta namen spet potoval v London. Ker pa tudi tu ni uspel, se je podal v oddaljeno rudarsko naselje v Belgiji. V tej revščini je spoznaval vse tegobe takratnega težkega rudarskega stanu. Tu je Van Gogh

našel svet in v tem svetu tudi sebe. Od sedaj ni bil več le pridigar, ampak predvsem tolažnik in dobrotnik najbolj pomoči potrebnih. Odhajal je v rudarske jaške, obiskoval jih je v domovih ter tolažil, najpotrebnejšim razdal tudi svoje bomo lmetje. Toda čeprav se je ves predal tem humanim težnjam svoje ideologije — je kmalu uvidel, da to v njegovih letih ne vodi nikamor. Bil je star 27 let ko je opustil ta človekoljubni samotarski poklic in se končno posvetil slikarstvu. V svojem kratkem življenju je imel najrajši tri stvari. Iz literature se je učil, v sv. pismu je iskal smisel, slikarstvo pa je bilo njegov življenjski cilj. Pred seboj je imel še samo deset kratkih let življenja, ki ga je kakor, da sluti zgodnjo smrt, hotel čimbolj doživeti v svetu sonca in barv.

Steza je ozka, vrata so ozka, a malo je tistih, ki ju najdejo. Te njegove besede so kot moto holandskega razdobja v letih 1880 do 1886. V teh šestih letih potikanja po različnih mestih, ko se je skregal s starši ter prijatelji ter doživel ponovno razočaranje v ljubezni. Edina uteha mu je bil mlajši brat Teo, ki ga je gmotno podpiral in mu dajal koristne nasvete glede slikanja. Nekaj časa se je učil tudi na akademiji, vendar je takšen študij kmalu opustil. Največ se je izobraževal sam, ko je čital in proučeval knjige o anatometri in perspektivi ter kopiral in občudoval slike starih mojstrov. V tej dobi je predvsem risal se posebno rad z oljem; upodabljal je delavca, kmeta ter upokojenca, ki so posedali na klopih v mestnih parkih. Risal je reveže, potepuhe, berače in izmučene žene. Risal je svet v katerem se je gibal tudi sam.

Leta 1886 je nenadoma odpotoval v Pariz, kjer je preživel dve prijetni leti v družbi samih znanih slikarjev. Stanoval je v prijaznem stanovanju s bratom Teom, imel je celo svoj atelje. Sestajal pa se je s slikarji, ki uživalo danes svetovni sloves kot Pissarro, Degas, Gogen in Tonlouse Lantrec. V Parizu se je seznanil tudi z deli japonskega mojstra Hirošige, katerega čudovite barvne lesoreze smo videli že na lanskoletni razstavi v Narodni galeriji v Ljubljani. Ta po svoji tehniki tako sverjstna dela so ga tako impresionirala, da jih je nekaj tudi kopiral. V teh dveh pariških letih se je mnogo naučil, pa tudi mnogo slikal. Preko 200 slik iz tega obdobja so povsem nekaj drugega kot one iz prejšnjih let. Iz filozofa teme je postal pesnik svetlobe. Želel je postati še slikar barvitosti, kar pa v ulicah in cestah Pariza ni bilo mogoče. Po nasvetu prijatelja, znanega slikarja pariških bordelov Toulouse Lautreca, je februarja leta 1888 odpotoval na sončni jug. Okoli dve leti in pol je trajala drama Van Goghovega slikarstva agonije življenja, povezana s tremi mesti Arles, Saint Remy in Anvers.

V Arlesu so nastale znane slike: Soba, Sončnice, Karavana v noči ter Most s pericami in Poštar Roulin, ki mu je bil edini prijatelj v tem provincijalskem mestu, katerega prebivalci so se nekam izogibali čudaškega slikarja. Kmalu je spet nastopila bolezen, ki se je odražala v čudni omamljenosti, nespauju in osamljenosti. Te težke krize je preboleval udajajoč se pijači — vendar silkal je še venomer, včasih skoraj do onemoglosti. Nekoliko bolje je bilo, ko ga je obiskal Gogen (slikar, ki je opustil bančni poklic in se kasneje naselil na Tahitiju) s katerim sta skupaj slikala in kramljala pa tudi prepirala. Po nekem žolčnem prepiru je prišlo tako daleč, da si je Van Gogh v krizi odrezal uho. Ko je prišel iz bolnice se je bolezen zopet poslabšala in halucinacije so se spet ponovile. Meščani so se že bali čudaškega slikarja ter zahtevali njegov izgon. Ker ni bilo drugega izhoda, je zaprosil za sprejem v bolnico Sv. Pavla v Saint Remyu. Van Gogh se je dobro zavedal svoje bolezni in zaradi tega tudi hudo trpel. Nekoliko dni, piše bratu Teu, se mu je razum popolnoma omračil, kakor v Arlesu, če še ne bolj, a treba je pričakovati, da bo prišlo ponovno do takšnih kriz in to je grozno. Kljub bolezni in stalni depresiji pa je še vedno vse bolj in bolj uporno slikal dalje. Če mu je bolezen zagrenila življenje, so pa slike bile zato vse bolj polne življenja in poezije. Slikal je predvsem pokrajino, ki jo je videl skozi okno bolniške sobe in konec na travniku mu je vzbujal prispodobno smrti.

Iz Saint Remya je Van Gogh odšel v Anvers, kjer ga je na prošnjo brata Tea sprejel dr. Gachet izboren zdravnik, ki je zdravil mnoge znane slikarje in pesnike iz Francije. Dr. Gachet mu ni bil samo zdravnik, ampak tudi blagi tolažnik in prijatelj, pa celo model. V treh mesecih, ki jih je prebil v Saint Remyu je Van Gogh naslikal nekaj izrednih slik. Toda zahrbtna in neozdravljiva bolezen ga je napadala vedno znova. Zgodilo se je najhujše. V pričakovanju novega napada je slikar rdečih las in zelenih oči v hudi depresiji streljal v sebe in po dveh dneh agonije izdihnil 29. julija 1890. leta, star komaj 37 let.

POROKE

— RAJKOVIC Vlastimir, rudar iz Velenja, Jenkova 15 in PEKIC Samilka, delavka iz Velenja, Jenkova 15.

— JOVANOVIC Petar, delavec iz Celja, Partizanska 16 in ZABUKOVNIK Doroteja, delavka iz Kavč št. 3.

— BLAZIC Janez, rudar iz Velenja, Slan-drova c. št. 43 in KOSAK Emilija, medicinska sestra iz Slovenj Gradca, Sejmiška 2a.

— VOLARIC Mirko, mizarški pomočnik iz Slavonskega Broda, Kovačičeva 40 in SLEMENSEK Frančiška, krojaška pomočnica iz Velenja, Finžgarjeva 12.

— ZALOŽNIK Jožef, rudar iz Hrastovca št. 1 in SPEH Karolina, delavka iz Hrastovca št. 1.

— MEH Venčeslav, rudar iz Podgorja št. 31 in VRŠNAK Ana, učiteljica iz Podgorja št. 31.

— STANIŠIC Petar, zidar iz Ljubljane, Bičevje 13 in VIDEKSEK Stefanija, uslužbenka iz Velenja, Cankarjeva 1c.

— PODLESEK Martin, rudar iz Velenja, Stanetova 15 in GLINSEK Marija, delavka iz Velenja, Stanetova 15.

— KOVAC Karol, električar iz Soštanja, Trg Svobode št. 13 in CANDER Jožefa, učiteljica iz Soštanja, Aškerčeva c. št. 2.

— KUGOVNIC Janko, strojni ključavničar iz Topolšice št. 87 in ROŽIC Sitva, delavka iz Topolšice št. 105.

— SKOFLEK Jožef, rudar iz Raven št. 5 in LESNJAK Zofija, delavka iz Raven št. 5.

— KOSEKINA Franc, ekonom. tehnik iz Topolšice št. 122 in BOŽIC Julijana, trgovska pomočnica iz Celja, Kolmanova c. 10.

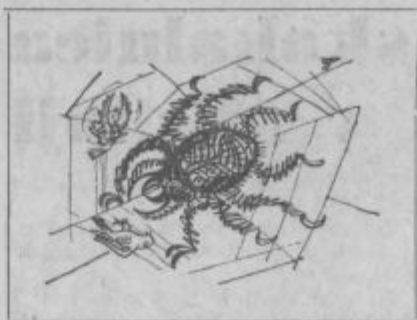
— KLANČNIK Vladimir, rudar iz Soštanja, Goriška c. 19 in KROPEJ Helena, delavka iz Soštanja, Goriška c. 19.

— SOVINEK Franc, finomehanik iz Soštanja, Cankarjeva c. 24 in HOFER Marija, knjigovodja iz Soštanja, Lole Ribarja 8.

— KAMENČKI Marko, ključavničar iz Prelog in ZLATAREK Roza, gospodinjka pomočnica iz Prelog.

— JAMBROVIC Pavao, rudar iz Soštanja, Kajuhova c. 39 in OBLAK Ivana Stefanija, gospodinja iz Soštanja, Kajuhova c. 39.

PISMA NAŠIH FANTOV

SMRTI

— SMON Štefan, upokojenec iz Topolšice 47, star 72 let.

— GREGOREC Justina, gospodinja iz Soštanja, Metleče 28, stara 70 let.

— GORSEK Marija, prevžitkarica iz Soštanja, Heroja Gašperja, stara 77 let.

— RETKO Jožef, upokojenec iz Ljubnega ob Savinji, star 62 let.

— BURKELC Antonija, gospodinja iz Soštanja, Koroška 14, stara 75 let.

— KURNIK Luka, prevžitkar iz Raven št. 128, star 74 let.

— BRISNIK Marija, družinska upokojenka iz Lokovice 60, stara 83 let.

— KRUMPAK Olga, gospodinja iz Sentjurja pri Celju 72, stara 62 let.

— KALISNIK Pavel, upokojenec iz Soštanja, Heroja Serčerja nas. 2, star 64 let.

— SMID Rina, predmetna učiteljica iz Soštanja, Kajuhova 10, stara 57 let.

— MIHELEC Jožefa, upokojenka iz Podkrajja pri Velenju št. 33, stara 86 let.

— MEH Ivana, upokojenka iz Škalskih Cirkovc št. 30, stara 74 let.

— LENART Frančiška, upokojenka iz Smarinskih Cirkovc, stara 77 let.

— PRAPROTRNIK Rozina, delavka iz Plešivca št. 57, stara 18 let.

— JANEŽIC Franc, rudarski upokojenec iz Silove št. 21, star 83 let.

Dragi tovariši rudarji!

V novem letu želim vam, dragi tovariši rudarji mnogo delovnih uspehov, da bi v letu 1967 dosegli začetni proizvodni plan in uspešno prebrodili vse nastale težave, ki jih imate pri svojem delu.

Anton Suhovršnik
VP 5446/7, Osijek
SR Hrvatska

Tovariš urednik!

Vašemu uredništvu, delovnemu kolektivu rudnika lignita Velenje in vsem bralcem Saleskega rudarja, želim srečno in uspešno novo leto 1967.

Marjan Puc
VP 2870/15-2
Sinj

Tovariš urednik!

Kadar dobim našega domačega obveščevalca »Saleskega rudarja« se vedno razveselim. V njem najdem zanimive sestavke, ki me informirajo z dogodki v velenjski občini.

Tudi pri vojakih zelo težko pričakujemo vaš list, zato predlagam, da ga začnete izdajati vsak teden. Preberem ga od prve do zadnje strani. Včasih preberem posamezne članke tudi večkrat. Pišejo mi tudi ostali sodelavci, ki so sedaj pri vojakih, da tudi oni težko čakajo vsako novo številko »Saleskega rudarja«.

Poročali ste o težavah na rudniku. Tudi sam vem, da bo problem težko rešiti. Ko sem izstopil iz rudarske šole sem dobil veselje do dela v jami. Spoznal sem se z delavci in dobrimi tovariši rudarji iz Velenja. Kako sem bil vesel, ko sem se lahko sprehal po lepih parkih in zelenicah s spoznanjem, da so Velenjčani z združenimi močmi sami pomagali graditi svoje mesto. Zdaj pa so naenkrat nastale težave.

Zanima me, če bomo tudi mi po odselnju vojašine izključeni iz delovne organizacije RLV. Upam, da nas bodo na rudniku po tem času še vedno sprejeli nazaj na delo.

Zahvalujem se uredništvu za redno pošiljanje časopisa, ki me najboljše informira o novostih iz Saleske doline. Zato želim uredništvu srečno novo leto.

Srečno novo leto pa želim tudi znancem, prijateljem in vsem članom delovnega kolektiva rudnika lignita Velenje.

Rok Leskovšek
VP 1863/3VE-12
Novi Sad
SR Srbija

Tovariš urednik!

Želim, da mi še naprej pošiljate »Saleskega rudarja«, ker ga vedno težko pričakujem. Vsako številko preberem od prve do zadnje strani.

Pri urejanju časopisa vam želim v letu 1967. mnogo uspehov. Srečno novo leto pa želim tudi vsem znancem in prijateljem.

Jože Mikec
V. P. 7488/2
Konopište
SR Makedonija

Ko se boste odločili za nakup

obiščite veleblagovnico »VELMA« Velenje

Svojim potrošnikom nudimo veliko izbiro razne zimske športne opreme: smuči, pletenine, usnjene rokavice in bunde - vseh vrst in velikosti.

Po ugodnih pogojih nudimo nakup hladilnikov HIMO s 5 % popustom.

Razpolagamo tudi z veliko izbiro gramofonskih plošč, s katerimi si boste lahko krajšali dolge zimske večere.

OBIŠČITE NAŠO VELEBLAGOVNICO. PREPRIČAJTE SE O VELIKI IZBIRI IN SOLIDNI POSTREŽBI!

HOTEL »PAKA« VELENJE

Predpustne in pustne prireditve

- BOGAT MEDNARODNI BARSKI PROGRAM
- PUSTNI REKVIZITI
- NAJLEPŠE MASKE BODO NAGRAJENE
- STRIP-TEASE
- PRIČETEK VSAKOKRAT OB 20. URI

VLJUDNO VABLJENI!

JANUAR
28. SOBOTA
29. NEDELJA
FEBRUAR
4. SOBOTA
5. NEDELJA
7. TOREK

OB ISTIH DNEVIH
PREDPUSTNO IN
PUSTNO RAJANJE
V RESTAVRACIJI
OB VELENJSKEM
JEZERU

BRALCI POZOR! ANKETA IN NAGRADE!

PREBERITE O TEM NA PRVI STRANI